

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM

PRZEMYSŁU, HANDLU i FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR.
KOSZYKOWA 7. — TELEF. 250-85.
Konto w P. K. O. № 1465.
Prenumerata roczna Zł. 24.
Zeszyt pojedyńczy 1 Złoty.

WYCHODZI DWA RAZY
NA MIESIĄC

WARSZAWA — 18 GRUDNIA 1924.

W sprawie zastępstwa interesów gospodarczych.

Doba sanacji gospodarczej, w jakiej się obecnie znajdujemy, wzmożona działalność sfer gospodarczych i rządowych w kierunku poprawy obecnego położenia ekonomicznego kraju i wreszcie konieczność skoordynowania wysiłków rządu z poczynaniami i dążeniami prywatnych sfer zainteresowanych wysuwają na plan pierwszy zagadnienie zastępstwa przedstawicielstwa sfer gospodarczych.

Jeśli dziś stajemy nieraz wobec faktu, że niezmiernie ważne decyzje rządu zapadają bez dostatecznego wysłuchania przedstawicieli przemysłu, górnictwa, czy handlu, pomimo, że decyzje te stanowią w decydujący sposób o dalszych losach lub o kierunku dalszej polityki tej lub innej gałęzi naszego gospodarstwa społecznego, to w dużym stopniu przypisać to należy brakowi ustawowo wyznaczonego przedstawicielstwa tych sfer gospodarczych. Jeśli bowiem dziś posiadamy potężne nawet związki gospodarcze pod najrozmaitszemi nazwami, to jednak należy mieć na uwadze, że związki te nie skupiają w sobie wszystkich zainteresowanych, ani też nie zastępują bezstronnie postulatów wszystkich działów gospodarczych, a więc przemysłu, górnictwa czy handlu. Ponadto musimy się liczyć z faktem, że związków tych jest dużo, i że związki te skupiają w sobie członków nieraz według podziału narodowościowego, wyznaniowego i t. p., co oczywiście dla bezstronnego oceniania istoty przejawów gospodarczych jest przeszkodą bardzo silną, nie mówiąc już o niezdrowej atmosferze, jaką podział taki wprowadza do zagadnień czysto gospodarczych.

Mówiąc o takim stanie rzeczy, mamy na myśli przedewszystkiem b. zabór rosyjski, który właściwie nie zna organu, uznanego oficjalnie i ustawowo jako jedynie uprawniony do zastępowania interesów gospodarczych górnictwa, przemysłu i handlu. Mianowicie, zabór ten nie zna instytucji izb przemysłowo handlowych, ani też innych ustawowo oznaczonych organizacji, któreby rolę izb miały we właściwem znaczeniu odgrywać. Istnienie natomiast kilkunastu czy kilkudziesięciu organizacji o pokrewnych zadaniach potęguje tylko chaos, gdy chodzi o jednolitą reprezentację sfer gospodarczych.

W lepszem położeniu znajują się Małopolska i Wielkopolska, które na mocy ustawodawstwa państw zaborczych izby takie posiadają.

Mianowicie, w Małopolsce istnieją obecnie Izby Handlowe i przemysłowe we Lwowie, Brodach, Krakowie i Bielsku, ostatnia od roku 1919, opierające się na ustawie z 29 czerwca 1868 r. o organizacji Izb Handlowych i Przemysłowych. W Wielkopolsce natomiast posiadamy Izby Przemysłowo Handlowe w Poznaniu, Grudziądzu, Bydgoszczy i Toruniu, oparte na ustawie z dnia

24 lutego 1870 r. o Izbach handlowych w brzmieniu ustawy z 19 sierpnia 1897 r., zmienionej rozporządzeniem Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej z 25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych. Ponadto, również na zasadzie ustawodawstwa niemieckiego, utworzono w r. 1922 Izbę Handlową w Katowicach.

Pomiędzy Izbami Wielkopolskiemi i Małopolskiemi, poza nazwą, istnieją jednak dość znaczne różnice, dotyczące ich statutów. W Małopolsce bowiem, poza przemysłem i handlem należą do Izb również rękodzieła, podczas gdy w Wielkopolsce istnieją oddzielne Izby rękodzielnicze. Pozatem w Małopolsce członkowie Izb wychodzą z wyborów, tymczasem w Wielkopolsce połowa członków jest mianowana przez Rząd. Również zachodzą różnice co do zakresu działania i wyborów.

Ten stan rzeczy, a zwłaszcza zupełny brak izb handlowo-przemysłowych w b. zaborze rosyjskim uniemożliwia stworzenie naczelnej organizacji na całą Polskę. Tymczasem istnienie takiej organizacji zostało uznane za konieczne tak dalece, że nawet art. 68 Konstytucji przewiduje powołanie samorządu gospodarczego dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego w postaci Izb rolniczych, handlowych, przemysłowych, rzemieślniczych i t. p., mówi o połączeniu tych izb w Naczelną Izbę gospodarczą Rzeczypospolitej dla współpracy z władzami państwowemi w kierowaniu życiem gospodarczem.

Do czasu wydania jednolitej ustawy o Izbach Przemysłowo Handlowych, wykonanie tego przepisu Konstytucji jest niemożliwe. Tem samem sfery gospodarcze pozbawione są należytego organu, który reprezentowałby wobec rządu ich interesy w sposób najszerzej pojęty i pozbawiony wpływów wyznaniowych, czy też innych. To też leżałoby w interesie wszystkich czynników, wchodzących tu w grę, aby sprawa ta znalazła swe ostateczne załatwienie przez uchwalenie przez nasze ciała prawodawcze projektu ustawy o Izbach przemysłowo-handlowych, wniesionego do Sejmu jeszcze w styczniu b. r.

Projekt ten zekreśla zadania Izb przemysłowo-handlowych bardzo szeroko, uwypuklając ich charakter, jako organizacji, powołanych do zastępstwa interesów gospodarczych górnictwa, przemysłu oraz handlu, włączając tu przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne i ubezpieczeniowe. W szczególności izby te miałyby za zadanie:

Obradować nad sprawami stałego zasąpstwa interesów gospodarczych górnictwa, przemysłu i handlu; współdziałać ze wszystkiemi władzami polskiemi w kraju i zagranicą na wezwanie lub z własnej inicjatywy przez udzielanie wiadomości i spostrzeżeń, stawianie wniosków i wyrażanie opinji o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeniach administracyjnych, brania udziału w wypracowaniu tych projektów na wezwanie władz państwowych lub też przedstawianie tym władzom projektów ustaw i rozporządzeń, mających związek z interesami górnictwa, przemysłu i handlu.

Wyrażać opinję i brać udział w pracach Rządu przy ustalaniu i zmianach taryfy celnej; brać udział z rozważaniu projektów nowych dróg komunikacyjnych, ustalaniu i zmianach taryf kolejowych oraz innych opłat od przewozu, jak również w opracowywaniu przepisów, dotyczących warunków przewozu, komunikacji pocztowej, tejegraficznej i telefonicznej;

przyczyniać się do rozwoju reprezentowanych przez Izbę gałęzi gospodarstwa społecznego, a w szczególności: tworzyć, utrzymywać lub popierać instytucje, mające na celu rozwój górnictwa, przemysłu i handlu oraz techniczne i zawodowe wykształcenie;

wyznaczać rzeczoznawców do wydawania opinji w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu i t. p.:

przeprowadzać wspólne obrady wszystkich lub kilku Izb z inicjatywy własnej lub na wezwanie Rządu i wreszcie

współdziałać przy urządzaniu krajowych i zagranicznych wystaw i targów.

Jak z powyższego widzimy, zakres działania i uprawnienia Izb są bardzo szerokie. To też obawy istniejących obecnie organizacji, że powołanie Izb handlowych i przemysłowych na terenie b. Król. Kongresowego zmniejszy znaczenie i wpływy tych organizacyj, powinny ustąpić zrozumieniu korzyści, jakie Izby gospodarstwu narodowemu przyniosą, tembardziej, że wyżej wspomniane obawy są nieuzasadnione, gdyż powołanie Izb bynajmniej nie przeszkadza istnieniu organizacyj zawodowych paza niemi, jak to widzimy na przykładzie Mało— i Wielkopolski.

As.

O d A d m i n i s t r a c j i:

zeszyt Nr. 24 jest ostatnim w 1924 roku. P. T. Prenumeratorzy pragnący otrzymywać pismo bez przerwy nadal, proszeni są o wcześniejsze zamawianie i wpłacanie należności na nasz R-k w P. K. O. Nr. 1465 po złotych **6 Kwartalnie.**

Opłacający za cały rok naprzód otrzymają jako premjum książkę T. Skarzyńskiego „SZTUKA SPRZEDAWANIA“.

Przemysł hafciarski.

Centrem przemysłu hafciarskiego jest Kalisz. Przemysł ten powstał w Kaliszu przed 35 laty. Z początku praca wykonywaną była na ręcznych warsztatach, — w miarę udoskonaleń techniki maszyn hafciarskich, ręczne warsztaty zostały zastąpione maszynowemi, t. zw. pantografami.

Przed 15 — 20 laty nastąpił dalszy krok w rozwoju maszyn hafciarskich: pantografy zostały zastąpione automatami. Fachowiec hafciarz, pracujący przy pantografach usunięty został przez automaty. Równocześnie z mechanizowaniem pracy automaty powiększyły wydajność, produkując w jednostkę, czasu o 20% więcej, niż pantografy. Kaliski przemysł hafciarski częściowo tylko mógł zastąpić pantografy automatami. Znaczna ilość fabryk pracuje jeszcze na maszynach starszego typu — pantografach. Kalisz wprowadził u siebie automaty w r. 1910.

Nawet jeszcze ręczne maszyny hafciarskie w Kaliszu są w użyciu i to w dość znacznej ilości: koło 150 maszyn ręcznych pracuje przy 400 masz nach hafciarskich mechanicznych (szerokości 9 metrów).

Kaliski przemysł hafciarski reprezentuje 35 większych fabryk i 80 mniejszych, — pozatem w granicach Rzeczypospolitej Polskiej czynne są jeszcze dwie fabryki w Wilnie.

W momencie wybuchu wojny przemysł hafciarski zatrudniał koło 20,000 robotników łącznie z robo nikami, pracującymi w bielnikach i apreturze.

Przemysł hafciarski koncentruje się w całym szeregu średnich i drobnych fabrykach. Dzięki łatwości w nabywaniu maszyn hafciarskich (maszyny hafciarskie można było otrzymywać na 3 — 4 letnie spłaty) i drobni kapitaliści, a w wielu wypadkach i lepsi robotnicy hafciarze nabywali maszyny; nieraz wspólnemi wysiłkami i stawali sie drobnymi przemysłowcami.

Udoskonalenie maszyn hafciarskich wpłynęło na obniżenie kosztów produkcji na potanienie wyrobów hafciarskich, a tem samem na znaczniejsze rozpowszechnienie ich i na łatwiejszy zbyt.

Rynkiem zbytu wyrobów hafciarskich była Rosja. Eksport na zachód nie był możliwym, gdyż cło na przędzę angielską wysokich N-r N-r., oraz na tkaniny bawełniane (cambric) potrzebne do wyrobów hafhiarskich, było zbyt wysokie i wynosiło w niektórych wypadkach 100% wartości surowca.

Dzięki nieracjonalnej rosyjskiej taryfie celnej polski przemysł hafciarski produkował tylko średnie i niższe gatunki haftów, — wyższe zaś kraj przywoził z zagranicy. Obecnie warunki produkcji zmieniły się i Kalisz produkuje i wyższe gatunki haftów, rywalizując z Plauen i St. Gallen, ośrodkami przemysłu hafciarskiego w Saksonji i Szwajcarji.

Sezon w przemyśle hafciarskim trwa od stycznia do sierpnia. Stopień uruchomienia w sezonie 60—70% w stosunku do przedwojennego stanu rzeczy,— w sezonie martwym 20 — 30%. Ilość obecnie zajętych robotników wynosi koło 5,000 — 6,000.

Przed wojną przemysł ten pracował 24 godzin bez przerwy, dziś pracuje tylko na jedną zmianę t. j. 8 godzin. Produkcja przeto wydatnie się zmniejszyła i wynosi koło 20% produkcji przedwojennej.

Wartość produkcji przedwojennej haftów, tiulu, gazy i koronek wynosiła koło 25 miljonów rubli.

Jako surowiec do wyrobu haftów służy cambric dla cieńszych wyrobów, sprowadzany głównie z Anglji. Obecna konsumcja roczna cambric wynosi koło 15,000 sztuk (57 metrów długości i 135 cm. szerokości). Muślin na sukienki i bluzki. Roczna konsumcja koło 7,500 sztuk. Metkal na grubsze wyroby hafciarskie. Obecna roczna konsumcja metkalu koło 5,000 sztuk (57 mtr. dł. i 135 szer.).

Metkal dostarczają krajowe wytwórnie.

W końcu do wyrobów haftów jako surowiec potrzebna jest przędza, dostarczana częściowo z kaliskiej niciarni. częściowo z łódzkich wytwórni.

Przyczyny niecałkowitego uruchomienia przemysłu hafciarskiego: 1) zmniejszone zapotrzebowanie na koronki wobec ogólnego zubożenia kraju, jako przedmiotu zbytku, 2) brak obrotowego kapitału, 3) znaczny dopływ haftów zagranicznych, drogą nielegalną. Dlatego też wielce wskazanem było by zastosowanie plombowania każdej sztuki.

Określenie cła na podstawie wagi haftów

ma tę ujemną stronę, iż sprowadzający z zagranicy hafty kupuje takowe tkane na najcieńszej tkaninie (głównie na szyfonie), by na jednos kę wagi przypadło możliwie najwięcej haftów. Skąd wynika, iż niższe gatunki haftu opłacają względnie wysokie cło — wyższe gatunki niższe cło. Ta sama konstrukcja taryfy celnej stosowaną była w ros jskiej taryfie celnej.

Hafty robione na metkalu, fabryki sprzedają na wagę. Natomiast hafty robione na cambric sprzedają się na sztuki po 9 m. 20 cm. długości.

Cena fabryczna 1 kg. haftów metkalowych Zł. 24,31.

Wartość inwestycji przemysłu hafciarskiego przedstawiają niżej podane cyfry:

1)	Wartość maszyn hafciarskich	Zł. 6,000,000
2)	Wartość motorów, maszyn pomocniczych i budynków	„ 15,000,000
	Razem	Zł. 21,000,000

Wojna, rujnując Kalisz, szczęśliwym zbiegiem okoliczności, maszyn hafciarskich nie zniszczyła.

Inż. L. Stanisławski

Z PRZEMYSŁU NAFTOWEGO.

Jedną z najważniejszych gałęzi naszego przemysłu jest przemysł naftowy. Nafta, to olbrzymie bogactwo naturalne Polski, dzięki wysokiej produkcji jest towarem eksportowym, po iadającym dla znaczenia gospodarczego państwa rolę pierwszorzędną, uzależniającym od nas w tej dziedzinie szereg państw europejskich.

Wielka prod kcja nafty w Polsce, której na potrze y wewnętrzne idzie mniej niż 50 proc., znajduje ujście przedewszystkiem w Niemczech, następnie zaś w Czechosłowacji, Austrji, W. M. Gdańsku, krajach bałtyckich, oraz w niewielkich ilościach w Anglji. Jak to wyżej zaznaczyliśmy, poczesne miejsce w eksporcie nafty polskiej zajmują Niemcy. Jednakże czy to z powodu braku racjonalnego zainteresowania, czy też z powodu niedających się dawniej usunąć trudności, organizacja eksportu nafty do Niemiec szwankuje. Należałoby znaleźć w Niemczech stałych, solidnych odbiorców, u ikając w ten sposób zależności od paru koncernów niemieckich (Deutsche Erdöl Aktiengesellschaft, Deutsch-Amerikanische Petroleum-Gesellschaft), a w tym celu stworzyć polską organizację sprzedażną na rynku niemieckim. Te prawdopodobnie względy zadecydowały, że ostatnio eksport do Niemiec obniżył się i Niemcy z pierwszego, odsunięte narazie zostały aż na trzecie miejsce!

Pierwsze miejsce zajęły Czechy, do których w II kwartale r. b. wywieziono 23.380 tonn, do Gdańska 21,049, Niemiec 20,491, Austrji 9,429, Węgier 5,005, Szwajcarji 3,696, Angji 715, Francji 674, Rosji 600 i t. d. Zaznaczyć tu należy, że eksport nafty do Gdańska stale wzrasta, co przyjąć należy za początek zrozumienia przez gdańszczan własnych interesów gospodarczych.

Rzuca się w oczy niski cyfrowo eksport nafty do Francji, pomimo istniejącego traktatu francusko-polskiego. Zjawisko to tłumaczyć nalyży konkurencją Ameryki, która dostarcza Francji nafty po cenach tańszych od naszych, oraz odległość Francji, co również w pewnym stopniu przy drogiem naszem kolejnictwie odgrywa pewną rolę.

Cyfrowo stan naszego przemysłu naftowego wskazuje czynnych rafineryj 34, w eksploatacji ropy czynnych szybów w końcu czerwca r. b. 1927. Ogólna ilość łącznie z wierceniem gazowem wynosi 2411. Produkcja ropy za pierwsze półrocze r. b. wynosiła 387,333 tonn, produkcja gazu ziemnego 199,921 t. Wydajnosć produktów naftowych z ropy, przerobionej w rafinerjach wynosi 91%. Rzecz charakterystyczna, że krajowa produkcja wyrobów naftowych spadła w porównaniu z rokiem ubiegłym o 24%, za wyjątkiem jedynie benzyny. *Kr.*

Życie gospodarcze we Francji w roku 1923.

Rolnictwo Francji przeżywa kryzys. Ludność wiejska w przeciągu 40 lat zmniejszyła sie o połowę. Gdy w r. 1880 wynosiła ona 75% całej ludności, w r. 1921 stanowi ona zaledwie 56% całej ludności. Od czasu wojny rolnictwu ubyło 1.400.000 robotników: 900.000 zostało zabitych, 500.000 przeszło z roli do przemysłu, handlu etc.

Podział ludności Francji według zajęć ilustruje niżej podana tablica;

	1880	1911	1923
rolnictwo	48	40	33
przemysł, handel	38	46	53
inne zajęcia	14	14	14

Konsumcja zboża we Francji wynosi 80 miljonów centnarów. Od roku 1913 aż do roku 1923 produkcja zmniejsza się i niedobór pokrywany był importem. W roku 1923 dzięki usilnym zabiegom Ministra Rolnictwa, szerokiemu stosowaniu nawozów sztucznych, zwiększeniu terenów zasiewu — produkcja rolna wybitnie się powiększyła i osiągnęła prawie całkowitą samowystarczalność. Jaknajintensywniejsze zabiegi dalej są czynione przez rząd francuski, by osiągnąć zupełną samowystarczalność rolną.

Przemysł włókienniczy we Francje charakteryzują niżej podane cyfry:

Francja skonsumowała bawełny:

w r. 1913	2.682.517	kwintali
„ „ 1922	2.396.017	„
„ „ 1923	2.344.652	„

Import bawełny wynosił:

w r. 1913	3.291.358	kwintali
„ „ 1922	2.637.879	„
„ „ 1923	2,615.204	„

Eksport bawełny przedstawiają następujące cyfry:

w r. 1913	608.841	kwintali
„ „ 1922	241.862	„
„ „ 1923	270.552	„

Działalność przędzalni bawełny poczynając od 1921 roku wzrasta i gdy w r. 1921 wytwórczość miesięczna wynosi 6.238.000 kg. przędzy, w r. 1923 przekroczyła 10.000.000 kg. Równomiernie wzrasta i stopień uruchomienia tkalni: w r. 1921 wytwórczość miesięczna wynosiła 18.645.000 metrów, w r. 1923 przekroczyła 26.000.000 metrów. W latach 1919 i 1920 we Francji odczuwano brak przędzy, który pokrywano importem. Od roku 1921 produkcja przędzy do tego stopnia się wzmogła, iż nietylko kryła zapotrzebowanie kraju, lecz nadmiar wywoziła zagranicę. W r. 1923 Francja wywiozła 30.881 kwintali przędzy za sumę Fr. fr. 60.312.000. Bilans tkanin od r. 1919 stale był czynnym. W r. 1923 wywieziono 417.434 kwintali tkanin na sumę Fr. fr. 1,328.321.000.

Na ogólną liczbę wrzecion bawełnianych pracujących na świecie 154.000.000, (z liczby tej na Europę przypada 100 000.000 wrzecion). Francja posiada obecnie przeszło 10.000.000 wrzecion oraz przeszło 200.000 warsztatów tkackich. W francuskim przemyśle bawełnianym pracuje 200.000 osób.

Francja w r. 1913 wytworzyła 355.000 kwintali wełny, w r. 1923 wytwórczość wełny spadła do 220.000 kwintali.

Konsumcja wełny we Francji wynosiła:

w r. 1913	2.404.043	kwintali
„ „ 1922	2.757.825	„
„ „ 1923	2.767.655	„

Zestawienie cyfr. spożycia wełny przed wojną i w latach 1922 i 1923 wykazuje, iż konsumcja po wojnie wzrosła.

Francja przywiozła wełny:

w r. 1913	2.855.697	kwintali
„ „ 1922	3.151.468	„
„ „ 1923	2.691.525	„

Wywóz wełny i odpadków wełnianych wynosił:

w r. 1913	806.645	kwintali
„ „ 1922	603.813	„
„ „ 1923	559.970	„

Francja posiadała wrzecion wełnianych:

w r. 1913	2.680.000
„ „ 1923	2.971.540

Francja posiadała warsztatów tkackich (wełnianych):

w r. 1913	— —
„ „ 1923	68.566

Przywóz do Francji jedwabiu surowego charakteryzują następujące cyfry:

w r. 1913	197.876	kwintali
„ „ 1922	140.474	„
„ „ 1923	120.976	„

Z Francji wywieziono:

w r. 1913	88.499	„
„ „ 1922	25.775	„
„ „ 1923	32.103	„

Produkcja jedwabiu surowego wynosiła:

w r. 1913 44.230 kwintali
„ „ 1922 25.720 „
„ „ 1923 33.290 „

Przywóz i wywóz przędzy jedwabnej określają niżej podane cyfry:

w r. 1913 przywieziono 6.551 kwintali
wywieziono 6.479 „
Różnica 72 „

w r. 1922 przywieziono 10.662 „
wywieziono 6.345 „
Różnica 4.317 „

w r. 1923 przywieziono 19.645 „
wywieziono 5.974 „
Różnica 13.669 „

Odnośne cyfry, tyczące się tkanin jedwabnych, przedstawiają się jak niżej:

w r. 1913 przywieziono 49.386 kwintali
wywieziono 61.749 „
Różnica + 12.363 „

w r. 1922 przywieziono 3.721 „
wywieziono 63.599 „
Różnica 59.701 „

w r. 1923 przywieziono 2.660 „
wywieziono 76.081 „
Różnica 73.421 „

Wartość wywiezionych w r. 1923 tkanin jedwabnych = fr. 2.083.212.000.

Liczba powyższa wskazuje na olbrzymie znaczenie w bilansie handlowym eksportu wyrobów jedwabnych.

Przemysł jedwabny skoncentrowany jest w Lyonie i St. Etienne.

Lnu Francja przywiozła:

w r. 1913 1.128.946 kwintali
„ „ 1922 327.429 „
„ „ 1923 429.849 „

wywiozła natomiast:

w r. 1913 857.976 „
„ „ 1922 451.986 „
„ „ 1923 663.407 „

Powyższe cyfry stwierdzają, iż Francja w r. 1922 po potrąceniu przywozu wywiozła nadmiar swego lnu w ilości 124.557 Kwint., a w r. 1923 cyfra ta powiększona została prawie wdwójnasób i osiągnęła 223.558 Kwint.

Konopi Francja przywiozła:

w r. 1913 296.249 kwintali
„ „ 1922 267.474 „
„ „ 1923 293.420 „

Wywóz konopi wynosił:

w r. 1913 11.707 kwintali
„ „ 1922 5.984 „
„ „ 1923 11.537 „

Tak przed wojną jak i obecnie Francja stale przywoziła znaczne ilości konopi, wywożąc wzamian drobny odsetek takowego (2—5%).

Przywóz juty wynosił:

w r. 1913 1.222.313 kwintali
„ „ 1922 865.585 „
„ „ 1923 771.986 „

Wywóz:

w r. 1913 14.871 „
„ „ 1922 24.431 „
„ „ 1923 14.233 „

Stosunki wywozowo-przywozowe przędzy lnianej, konopnej i ramic charakteryzują niżej podane cyfry:

w r. 1922 przywieziono 26.707 kwintali
wywieziono 36.651 „
Różnica 10.444 „

w r. 1923 przywieziono 28.561 „
wywieziono 40.284 „
Różnica 11.723 „

Stosunki przywozowo-wywozowo, tkanin lnianych, konopnych i ramic przedstawiają niżej podane cyfry:

w r. 1913 przywieziono 51.060 kwintali
wywieziono 50.070 „
Różnica 990 „

w r. 1922 przywieziono 46.768 „
wywieziono 10.379 „
Różnica 36.389 „

w r. 1923 przywieziono 46.136 „
wywieziono 15.972 „
Różnica 30.164 „

Główną siedzibą przemysłu lnianego jest departament du Nord.

Przemysł papierniczy przed wojną sprowadzał znaczne ilości surowca z zagranicy, gdyż własny surowiec nie pokrywał zapotrzebowania tego przemysłu.

W r. 1913 Francja sprowadziła:

773.040 centn. m. szmat
4.649.484 „ „ celulozy.

Produkcja papieru w r. 1913 wyniosła: 7.254.700 centn. m.

Import papieru w tymże roku wynosił: 303.460 centn. m.

Export 606.000 centn. m., a więc dwukrotnie większy niż import.

Import celulozy po wojnie znacznie się zmniejszył i w r. 1923 wyniósł zaledwie 1.950.000 centn. m. Import celulozy zmniejszył się wskutek zastoju w przemyśle papierniczym, lecz nie wskutek powiększenia produkcji krajowej.

Przed wojną Francja sprowadzała celulozę i awarję drzewną w 90% swego zapotrzebowania ze Szwecji i Norwegji, obecnie Francja importuje z Kanady, Czechosłowacji, Finlandji i Austrji.

Import papieru do Francji po wojnie wzrasta. I tak w r. 1922 wynosił 1.445.521 centn. m., w r. 1923 wynosił 1.275.631 centn. m.

Francja sprowadza z zagranicy papiery prawie wszystkich gatunków, największą jednak pozycję stanowi papier drukowy. W roku 1922 sprowadzono tego papieru 1.273.000 centn. metr., w 1923 r. 942.000 centn. metr.

Francja przywozi papier głównie z Niemiec, Szwecji i Norwegji; w mniejszych ilościach z Finlandji, Szwajcarji, Austrji i Holandji.

Francuski przemysł chemiczny przed wojną chylił się ku upadkowi. Niemcy, Anglia i Ameryka skutecznie konferowały z Francją w tej dziedzinie przemysłu. Przemysł ten rozwinął się wybitnie podczas wojny; zyskanie przez Francję pokładów potażu i utrata przez Niemcy części pokładów węglowych sprzyjają dalszemu rozwojowi przemysłu chemicznego we Francji.

W roku 1923 Francja wyprodukowała 2.700.000 ton kwasu siarkowego co przewyższyło prawie w dwójnasób zapotrzebowanie kraju. Również produkcja kwasu azotowego przekracza wewnętrzne zapotrzebowanie.

Produkcja sody systemem Solvay pokrywa zapotrzebowanie kraju.

Gorzej sytuacja przedstawia się w produkcji chemikalji drugorzędnego znaczenia. Zasadniczo jednak stwierdzić można, iż brak inicjatywy i postępu w Anglji, Ameryce i obecna sytuacja w Niemczech pozwalają Francji konkurować na rynkach światowych pomimo wysokich kosztów własnej produkcji.

Na pomyślny rozwój przemysłu chemicznego we Francji wpływa bliskie położenie fabryk chemicznych w stosunku do pokładów węglowych.

Obecnie krajowa produkcja pokrywa 80% swego zapotrzebowania.

Wojna zupełnie wstrzymała pracę cukrowni z powodu zniszczenia północnych departamentów Francji, produkujących buraki. Dopiero od 1919 roku zaczyna powoli uruchomiać się przemysł cukrowniczy.

Produkcja cukru we Francji wynosiła:

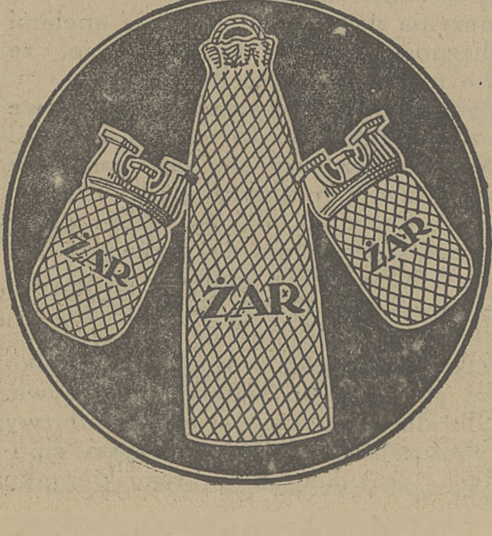
w r. 1913/14	717.000 ton
„ „ 1918/19	110.000 „
„ „ 1919/20	155.000 „
„ „ 1920/21	305.000 „
„ „ 1921/22	278.000 „
„ „ 1922/23	445.000 „

Pomimo wzrostu produkcji cukru, produkcja nie wystarcza na wewnętrzne zapotrzebowanie kraju i bardzo znaczny import obcego cukru jest nieunikniony. Roczny import jest większym niż produkcja w latach 1922/23 i wynosił koło 650.000 ton.

Głównymi dostawcami cukru dla Francji są

Stany Zjednoczone	180.000 ton
Kuba	170.000 „
Antylle francuskie	80.000 „
Jawa	65.000 „
Czechosłowacja	65.000 „
Belgja	45.000 „

L. S.

KRONIKA REKLAMOWA

Braki i zalety reklamy w Polsce

W ostatnich czasach daje się zauważyć znaczne ożywienie na polu reklamowem w Polsce. Nie mówiąc już o dzielnicach Polski położonych na zachód, gdzie zrozumienie korzyści wpływających z reklamy zawsze było większe, ale nawet w b. Kongresówce odbiera się wrażenie, że reklama zaczyna sobie zdobywać coraz większe prawo obywatelstwa.

Idziemy powoli z biegiem czasu. Złożyły się na to przykład z Zachodu a następnie i pewne wysiłki szeregu ludzi, którzy coraz więcej uwagi zaczynają poświęcać temu nowemu zawodowi.

W porównaniu z zagranicą jesteśmy w kolebce, ale mimo to nie da się zaprzeczyć, że idziemy powoli naprzód.

Reklama nasza idzie drogą naśladownictwa. Widać we wszystkiem, co się u nas w tym kierunku robi, stałe wzorowanie się na Niemczech. Szczególnie uderza to w reklamie dekoracyjnej, t. j. afiszowej. Tak zwany „styl polski“ nie istnieje, bo to, co jaki taki jest nam podany, jest naśladownictwem grafiki niemieckiej. Afisze nasze naogół są bardzo słabe tak pod względem pomysłowości, jak i wykonania. Tłumaczy się to tem, że brak nam specjalistów, którzyby starali się skoncentrować na tym rodzaju sztuki i tą drogą dojść do poważnych rezultatów. Artyści zagranicą są bardzo wysoko płatni, niejednokrotnie cena pomysłu sięga setek i tysięcy dolarów, nic dziwnego, że wytworzyła się tam pewna specjalizacja w tym kierunku. Następnie u nas rysownicy i malarze nie umieją połączyć strony reklamowej afisza ze stroną artystyczną. I dlatego afisze czy to rysunki drobniejszych ogłoszeń nie przedstawiają całości. Operujemy pewnemi utartemi symbolami i to wszystko. Jeżeli reklamujemy herbatę, to obowiązkowo rysujemy chińczyka, jeżeli mamy na sprzedaż towary gastronomiczne, to malujemy kucharza w białej czapce, a reklamę symbolizujemy w formie człowieka dmącego w róg. Absolutny brak wszelkiej pomysłowości. Nie należy bowiem zapominać, że reklamując samochód nie zawsze należy umieszczać rysunek automobilu, czasem jest to zupełnie co innego, coś, co ma nawet bardzo luźny związek z samochodem.

Widziałem niedawno w jednym z amerykańskich miesięczników takie ogłoszenie. Scena przedstawia wnętrze nocnej restauracji-kabaretu. Na pierwszym planie przy stoliku znajduje się para. On i ona. Ładna i młoda. Doskonale ubrani. Świetni w rysunku. I taka rozmowa:

— Nie, nie chodźmy jeszcze do domu, takie doskonałe przedstawienie.

— Ale przecież musisz być zmęczona, pisałaś prawie cały dzień na maszynie...

— Tak, ale pisałam na maszynie „X“, a wiesz, że ona prawie nie męczy.

I to wszystko. Reklama taka musi swym wykonaniem zwrócić uwagę. Krótki tekst każdy przeczyta, chociażby przez ciekawość, aby się dowiedzieć co to ma za związek z ilustracją. A z tego wyniesie to właśnie wrażenie, jakiego pragnął autor reklamy: maszyna „X“ nie męczy. A o to chodziło. Tu nie chodziło bynajmniej o wyszczególnienie pewnych zalet tej maszyny, o mówienie wiele o sobie, o firmie, która ją robi, o cenie, gatunku i t. p. Nie, tu chodziło o możliwie silne podkreślenie tego faktu: maszyna „X“ nie męczy. I zaletę tę będzie miał na względzie tak każdy kupujący maszynę dla siebie samego, czy dla biura. Bo każdy stara się tak spełniać pracę, aby ona jak najmniej męczyła, a więc była najbardziej wydajną.

Taka sama jałowość w pomysłach, lub ślepe naśladownictwo spotyka się w tekstach reklam.

Ciągle operuje się zbitemi ogólnikami, stereotypowemi frazesami.

Ogłoszenia nasze są przeważnie apelami do publiczności, ale w takiej formie, że właściwie muszą pozostać bez echa.

Takie naprz. Towarzystwo Gazowe w Warszawie miało bardzo szczęśliwą myśl nauczenia publiczności, że gotowanie na gazie jest rzeczą praktyczną pod każdym względem. I wydało plakaty, które przez pewien czas szpeciły pewne parkany i mury miasta. „Obywatele, gotujcie na gazie!“ Tak się zaczynał plakat. Po co tu obywatel? Właściwie należało się zwracać do obywatelki raczej, ponieważ, obywatel tylko płaci za gaz, ale obywatelka go używa. I nie należało się zwracać w formie odezwy przedwyborczej, ale właśnie skorzystać z poczynionych doświadczeń w tym kierunku

i podać rezultat do wiadomości naszych pań kucharek.

W jakiej formie? Jest form cały szereg, jedna lepsza od drugiej, ale najgorsza z nich, to to typ afisza wybrany przez Towarzystwo Gazowe.

Ruchliwość wykazana przez tę instytucję i jej zrozumienie potrzeby reklamy jeszcze nie wystarczy do otrzymania dobrych rezultatów. Bo do tego potrzebna jeszcze pewna wiedza fachowa i doświadczenie. A tych dwuch rzeczy zdaje się brakowało autorowi ogłoszenia.

Wogóle u nas brak umiejętności układania i redagowania reklam. Idziemy wszyscy w kierusku wyzyskania „światła“, t. j. robienia pewnych dość znacznych marginesów w celu wyodrębnienia danego ogłoszenia z szeregu otaczających je innych reklam. To już jest postęp, ale to znowu stwarza pewną monotonność. W lewym górnym rogu nazwa towaru, a w prawym dolnym nazwa firmy. I takich ogłoszeń jest pełno we wszystkich pismach. To niedosyć. Tu trzeba próbować wciąż nowych sposobów, trzeba wreszcie uczyć się od innych chociażby przez przeglądanie pism zagranicznych, szczególnie amerykańskich i angielskich, bo te mają najlepszy układ ogłoszeń. Trzeba koniecznie podnieść poziom tekstu i układu, bo bez tego żadna rreklama nie będzie skuteczna.

A u nas cały wysiłek zwraca się w kierunku wyszukania nowych środków reklamowych. Mamy więc ogłoszenia na słupach, ścianach, na dworcach, na parkanach, zaczyna się zjawiać reklama świetlna, jest reklama trąmwajowa, jest wszystko, ale treść, treść powtarzam wszędzie szwankuje. To widać, że mamy dużo inicjatywy do wyzyskania nowych sposobów, ale nie posiadamy fachowego wykształcenia w kierunku umiejętnego zastosowania i wyzyskania przestrzeni zakupionej pod reklamę.

W dążeniu do znalezienia coraz to nowych sposobów reklamy dochodzimy do absurdu. Do takich należy mazanie chodników obrzydliwemi reklamami, na co ostatnio zdobył się pewien kinematograf. Zdaje się, że autor tego pomysłu nie zdaje sobie sprawy z psychologji naszej publiczności. Niejeden bowiem właśnie dlatego nie pójdzie na przedstawienie, bo mu się nie podobał sposób raklamy. Obraża on bowiem nasze poczucie porządku i czystości. Daje przytem prawo posądzenia reklamującego się w ten sposób o brak poczucia własności publicznej. Chodnik, to nie słup reklamowy, za użycie którego się płaci.. Chodnik to publiczna własność i nie przystoi jej używać dla swoich jedynie prywatnych celów.

Zamiast szukać nadzwyczajnych środków reklamy, lepiej popracować nad jej istotą i treścią.

Tadeusz Skarżyński.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Produkcja kwasu węglowego w Polsce.

Kwas węglowy 60 proc., znano w dawnych czasach tylko jako produkt naturalny. Pierwszy wyrób w sposób mechaniczny datuje się od 1844 r. Technicznie używano kwasu węglowego już od r. 1876 w zakładach Krupa i na stacji torpedowców w N. Yorku. Około r. 1880 zaczęto używać tego produktu do wyszynku piwa i jako środek konserwowania wody. Dziś kwas węglowy jest ogólnie znany i służy do fabrykacji wód mineralnych oraz do wyszynku piwa.

W dawnych czasach wyrabiano kwas węglowy z marmuru za pomocą kwasów — była to jednak metoda zbyt kosztowna. Z biegiem czasu bardzo udoskonalono sposoby wydobywania kwasu węglowego drogą preparowania koksu pod ciśnieniem 50 - 60 atm. przy temperaturze normalnej, stosując wodę i aparaty specjalne.

W Niemczech zużywano 60 proc., w r. 1862 — 122,000 kg, w r. 1889 —1,000,000 kg., w r. 1898—11500000 kg., a krótko przed wojną 40,000.000 kg. W Polsce znajdują się takie fabryki w Warszawie, Lwowie, Wilnie, Łodzi i Trzebiniu przeważnie w rękach żydowskich.

Obecnie znany przemysłowiec poznański, p. Leon Rost buduje według wskazówek najnonowszej techniki fabrykę kwasu węglowego w Głównej. Produkcja roczna wynosić będzie przeszło 1,000,000 kg W b. zaborze pruskim nie było dotąd fabryki kwasu węglowego — produkt ten sprowadza się przeważnie z Gdańska, mniej z Warszawy. Fabryka poznańska będzie uruchomiona w kwietniu 1925 r. Budynek fabryczny jest jest na ukończeniu.

Sytuacja w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Mimo ciężkich warunków gospodarczych sytuacja w Zagłębiu Dąbrowskiem zaczyna się poprawiać. Wprawdzie jest tu jeszcze około 11,700 bezrobotnych, których utrzymać trzeba z funduszów państwowych i składek publicznynych, istnieje jednakże nadzieja. że przesilenie gospodacze z czasem będzie można opanować.

W przemyśle górniczym już je niemal opanowano: obecnie prawie wszystkie kopalnie są w pełnym ruchu, jedynie tylko w hutnictwie sytuacja pozostała ta sama, t. j. trwa zmniejszenie produkcji z powodu wysokich cen surowców.

W branży przędzalnictwa czesankowego ubiegły miesiąc nie przyniósł żadnej poprawki. Chwilowe ożywienie się rynków krajowych trwa jeszcze w małej mierze i chęć zakupu przędzy nie powiększyła się. Pocieszająca jest możność uruchomienia zakładów Tow. Akc. „Zawiercie" w Zawierciu. Zakłady te są od maja r. b. nieczynne, a składy wyrobów wyczerpane. Hurtownicy, prowadzący handel towarami Tow. Akc. „Zawiercie", wyprzedawszy je do reszty, próbowali nawiązać kontakt z innemi firmami przemysłowemi, natrafili jednak na tak niedogodne warunki, że uruchomienie tych zakładów jest dla nich kwestją pierwszorzędnej wagi.

Ostatnio konsorcjum głównych odbiorców „Zawiercia" wystąpiło z inicjatywą dostarczenia z własnych środków „Zawiercia" większego zapasu bawełny i pewnego kapitału, z tym warunkiem, że dostarczony surowiec i gotówka będą użyte na wyrób towarów dla konsorcjum.

Sytuacja gospodarcza w Włocławku.

Przedsiębiorstwa przemysłowe pracowały w ubiegłym miesiącu normalnie 6 dni w tygodniu mimo różnych trudności, głównie braku kapitału obrotowego. Jedynie w fabrykach maszyn rolniczych pogarszają się na najbliższą przyszłość widoki dalszej normalnej pracy. Fabryki, pracujące sezonowo, jak cukrownie, mączkarnie i gorzelnie rozpoczęły kampanję przy zapewnionej, wskutek dobrych urodzajów na buraki i ziemniaki, zwiększonej ilości produkcji.

W rolnictwie zasiewy ozime dokonane zostały przy bardzo sprzyjających warunkach atmosferycznych; również zakończone zostały roboty około wykopania ziemniaków i buraków cukrowych, które w bieżącym roku wykazują urodzaje bardzo dobre.

„Polskie Radjo".

W celu objęcia eksploatacji radjotelefonu w Polsce została zawiązana w lutym r. b. Spółka „Polskie Radjo". Spółka ta, chcąc się oprzeć na poważnych podstawach, poszukała realnej bazy technicznej przez zawarcie kontraktów z Pol. Tow. Radjotechnicznem, a za pośrednictwem tego Tow. z zagranicznemi: Marconi Wiroloss Telegraph Co w Loneynie oraz Société Francaise Radio Electrique et Compagnie Generale de Telegraphie sans Fil w Paryżu.

Obecnie „Polskie Radjo" poczyniło starania u rządu celem otrzymania koncesji na eksploatację radjotelefonu, a w razie otrzymania jej, przystąpi niezwłocznie do uruchomienia stacji nadawczej w Warszawie. Dzięki swej dużej mocy, stacja będzie mogła być słyszaną w całej Polsce za pomocą prostych i nader tanich aparatów odbiorczych, co udostępni szerokiemu ogółowi korzystanie w życiu codziennem z dobrodziejstw radjotelefonji.

Wymówienie wszystkim pracownikom w Tow. Akc. „Zawiercie".

Jak się dowiadujemy, dyrekcja unieruchomionego od pół roku Tow. Akc. „Zawiercie" w Zawierciu wymówiła wszystkich pracownikom pracę z dniem 1 stycznia 1925r. Dotychczaswi urzędnicy tego towarzystwa pobierali poł pensji miesięcznej. Jak oceniają poinformowani, przedsięwzięto krok ten w celu umożliwienia zawarcia nowych kontraktów w momencie spodziewanego uruchomienia fabryki.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Kryzys w handlu.

Odbyło się w siedzibie Stow. kupców polskich posiedzenie rady Stowarzyszenia pod przewodnictwem prezesa p. B. Hersego przy udziale z górą 40 członków z Warszawy i prowincji.

Omawiano szereg zagadnień z dziedziny handlu, dotyczących przeżywanego obecnie kryzysu. Porządek dzienny obejmował następujące zagadnienia: 1) położenie handlu na tle sytuacji finansowej i gospodarczej kraju — referował dyrektor naczelny Stow., p. poseł St. Wartalski: a) odpowiedź na ankietę co do obciążenia podatkami państwowemi i komunalnemi poszczególnych towarów przed wojną i obecnie; b) podatek obrotowy oraz od przedmiotów zbytku (ref. sekretarz Stow,, p. Jakubowski); c) obciążenie z tytułu opłat do Kasy Chorych, ubezpieczeń i świadczeń społecznych: 2) ustawa o lichwie wojennej; 3) ujednostajnienie ustawodawstwa handlowego — ref. poseł Adam Chełmoński.

Obszerna dyskusja, która się wywiązała na tle tych zagadnień, wykazała jednomyślność poglądów na przyczyny panującego zastoju. Jako główne czynniki, wpływające na drożyznę, uznano: 1) wysokie koszty administracyjne w stosunku do znacznie zmniejszonych obrotów w porównaniu z przedwojennemi, co nadmiernie obciąża kalkulację; 2) ciężary socjalne, a zwłaszcza Kasa Chorych; 3) wadliwy zasadniczo system podatkowy, w szczególności podatek obrotowy oraz zupełna wadliwość podatków komunalnych; 4) brak kapitałów obrotowych i niesłychanie drogi kredyt. W duchu wyżej zaznaczonych poglądów powzięto szereg rezolucyj. Ponadto uchwalono wniosek przeciwdziałania nadmiernym wymiarom podatku dochodowego, przyjęto do wiadomości i zaakceptowano prace zarządu i dyrekcji Stowarzyszenia w kierunku zreformowania ustawy o lichwie towarowej, a wreszcie stwierdzono bezwzględną potrzebę konsolidacji całego kupiectwa polskiego zarówno wielkiego, jak średniego i drobnego, tudzież skoordynowania działalności poszczególnych organizacyj kupieckich. Podobnym zapatrywaniom w tej ostatniej sprawie dali wyraz również przedstawiciele organizacyj drobno-kupieckich, którzy na zaproszenie zarządu Stow. kupców polskich wzięli udział, jako goście, w posiedzeniu rady.

Stosunki Polski z Łotwą.

Kontakt handlowy między Estonją a Polską dotychczas nie jest ustalony należycie i normalnie. Przyczyna tego tkwi zarówno w małej wzajemnej znajomości sfer handlowych stron obu, jak i w zawikłaniach walutowych i transportowych—katastrofalnej do niedawna zniżce marki polskiej i utrudnionym transporcie z Polski drogą lądową — obowiązek przeładowywania na granicy łotewskiej na szeroki tor, zaś drogą morską brakiem stałych linji żeglugi z Gdańskiem i ugrzęzaniem towarów tą drogą nieraz na miesiące, co jedno z drugiem utrudnia kalkulacje walutowe i rynkowe i uniemożliwia stosunki handlowe z Polską oraz jest wodą na młyn konkurenta naszego—Niemiec, które wciąż mocniej zabierają w garść rynek estoński i jego konsumentów.

Łotewski związek przemysłowców i rzemieślników zwrócił się do konsulatu z prośbą o dostarczenie mu materjału informacyjnego, dotyczącego źródeł zakupu dla pewnych, poniżej wyszczególnionych kategoryj towarów w Polsce, który ma służyć dla zaznajomienia tutejszych kół zainteresowanych z możliwościami polskiego rynku. Łotewski związek interesują przedewszystkiem informacje, dotyczące źródeł zakupu następujących gałęzi przemysłu: maszyny do przeróbki metalu, maszyny do przeróbki drzewa, elektrotechniczne maszyny, silniki, konstrukcje budowlane i inne, maszyny dla przemysłu skórnego, maszyny dla przemysłu cegielnianego i maszyny rolnicze, porcelana i ceramika, tekstylja, półfabrykaty, surowce i wyroby specjalnie z Polski.

„Izba Handlowa Polsko - Japońska".

Towarzystwo Polsko - Japońskie w Warszawie uzyskało zatwierdzenie statutu Izby Handlowej Polsko-Japońskiej i dn. 17 grudnia r. b. o godz. 20 w sali Warszawskiego Towarzystwa Hygjenicznego odbędzie się walne zebranie członków założycieli i zaproszonych w charakterze członków osób ze świata handlowego i przemysłowego.

W Tokjo również zawiązało się Towarzystwo Polsko - Japońskie. Na czele stanęli baron Megota, Abo, Goto, Kawakami i inni. Prezesem honorowym obrano posła polskiego S. Patka.

Osoby interesujące się działalnością Towarzystwa Polsko-Japońskiego lub Izby Handlowej proszeni są zgłaszać się pisemnie do Zarządu T-wa ul. Karowa nr. 31 tel. 156-10.

Eksport mebli giętych.

Eksport mebli giętych z Polski odbywa się w dosyć silnem tempie przez Gdańsk za pośrednictwem tamtejszej agentury Związku Polskich Stowarzyszeń Spożywczych w Warszawie. Nasze meble gięte, przeważnie krzesła, z wielką chęcią zakupują anglicy, przyczem eksport wynosi 30 wagonów miesięcznie.

O traktat handlowy polsko-portugalski.

Rząd polski otrzymał za pośrednictwem poselstwa portugalskiego propozycję zawarcia traktatu handlowego z Portugalją. Rokowania mają się rozpocząć w najbliższym czasie w Warszawie. Portugalję interesuje nasze zboże, drzewo i nafta. Szereg polskich firm eksportowych poczynił już przygotowania eksportu wymienionych produktów natychmiast po uregulowaniu wzajemnych stosunków. Portugalja może wysłać do Polski konserwy mięsne i rybne, konserwy owocowe, wina i kakao.

KRONIKA FINANSOWA

Prowizorjum budżetowe od 1 stycznia do 31 marca 1925.

Z dn. 31 grudnia 1924 kończy się okres budżetowy, objęty ustawą skarbową na rok 1924, uchwaloną przez izby prawodawcze dn. 29 lipca r. b.

Ponieważ przedstawiony sejmowi preliminarz budżetowy na rok 1925 nie będzie mógł być uchwalony przez izby prawodawcze przed dn. 1 stycznia 1925, przyjęty więc przez radę ministrów na ostatniem posiedzeniu projekt ustawy o prowizorjum budżetowem za czas od 1 stycznia do 31 marca 1925 ma na celu zapewnienie gospodarstwu państwowemu prawnej podstawy do czasu wejścia w życie konstytucyjnie zatwierdzonego budżetu państwowego na rok 1925.

Prowizorjum na pierwszy kwartał r. p. przewiduje dla wydatków państwowych granicę w wysokości jednej czwartej części kwot, ustalonych przez ustawę skarbową na rok 1924, oraz dodatkowy budżet na rok 1924. rozważany obecnie przez sejm. Wyjątek zrobiono dla wydatków osobowych, których wysokość uzależniona jest od wykonania ustaw o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych, wojska, sędziów i prokuratorów.

W ten sposób prowizorjum umożliwi zaspokojenie bieżących konieczności państwowyrh, z drugiej zaś strony zastrzegając nadal ministrowi skarbu prawo miesięcznego ustalania kredytów, pozwoli w dalszym ciągu przeprowadzać wszelkie potrzebne dla równowagi budżetowej oszczędności.

Projektowane prowizorjum nie przesądza wysokości kredytów, preliminowanych na rok 1925 i ewentualnego zmniejszenia przez izby prawodawcze kwot na ten rok preliminowanych.

Pozatem projekt przyznaje ministrowi skarbu przy wykonaniu prowizorjum uprawnienie co do przenoszenia kredytów w tym samym zakresie, jak ustawa skarbowa na rok 1924; zawiera wreszcie upoważnienie do korzystania z dochodów państwowych, przewidzianych w budżecie na rok 1924 przy uwzględnieniu ewentualnej podwyżki dochodów oraz z dochodów, opartych na nowych tytułach prawnych.

Bank Polski a banki zagraniczne.

Dyrektor naczelny Banku Polskiego, dr. Władysław Mieczkowski i dyrektor działu walutowego banku dr. Zygmunt Karpiński powrócili z podróży zagranicę, dokąd udawali się w zeszłym miesiącu w celu nawiązania ściślejszych stosunków z bankami zagranicznemi, szczególniej zaś z bankami emisyjnemi.

Przedstawiciele Banku Polskiego konferowali z gubernatorami banków emisyjnych francuskiego, angielskiego, holenderskiego i belgijskiego oraz z całym szeregiem przedstawicieli najpoważniejszych banków prywatnych we Francji, Anglji, Holandji i Belgji.

Kredyty zagraniczne dla Polski.

Oprócz dwóch większych pożyczek amerykańskich, jednej uzyskanej przez Bank G. Kr. na cele inwestycyjne miast i drugiej, o którą pertraktuje Towarzystwo kredytowe ziemskie, znaczną pożyczkę zagraniczną otrzymuje obecnie polski przemysł cukrowniczy za pośrednictwem Banku cukrownictwa, któremu grupa banków angielskich przyznała dalszy kredyt w sumie 500,000 funtów sterlingów. Gwarantuje tę pożyczkę z ramienia rządu Bank gospodarstwa krajowego na warunkach, na jakich udzielono już poprzedniej gwarancji, dotyczącej udzielonego przez tę samą grupę bankową kredytu w sumie 1,500,000 funtów sterlingów.

Kredyty zagraniczne.

W Dzieniku Ustaw nr. 98 z dn. 14 b. m. ukazało się Rozprządzenie Ministra Skarbu z dn. 8 listopada r. b. o udzieleniu poręki państwowej za spłatę kapitału i odsetek obligacji spółek akcyjnych „Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem S. A.“ i „Elektryczne Koleje Dojazdowe S. A.“ Łączna suma obligacyj wspomnianych spółek akcyjnych wyniesie 435.000 funtów sterlingów, oprocentowanych na 6.5 proc. rocznie i umorzona będzie w ratach miesięcznych w ciągu lat 18.

Wymienione spółki akcyjne wchodzą w skład koncernu Sp. Akc. „Siła i Światło“, która to spółka ulokowała całość obligacji na rynku angielskim przy współudziale angielskiego towarzystwa „The Power and Traction Finance Comp. Ltd.“ London.

Kredyt tanieje.

W związku z obniżeniem stopy dyskontowej do 10 proc. Bank Polski zawiadomił wszystkie banki, że koniecznym warunkiem korzystania nadal z kredytu w Banku Polskim jest znaczne obniżenie ich własnej stopy dyskontowej. Nadal żaden z banków, korzystających z kredytu w Banku Polskim, nie może liczyć u siebie na dyskonto więcej niż 20 proc. w stosunku rocznym, t. j. dwa razy tyle, ile liczy dzisiaj Bank Polski. Żadne inne dodatki w postaci prowizji i porta nie są dopuszczane.

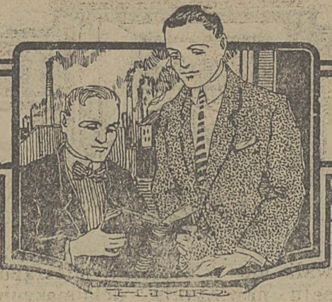
Bankom, które nie zechcą stosować się do powyższego warunku, Bank Polski zamknie natychmiast wszystkie rachunki, nie wyłączając żyrowego. To samo stosuje się do wszystkich zakładów kredytowych, zarówno akcyjnych, jak spółdzielczych i prywatnych.

Bilanse złotowe a kredyt w Banku Polskim.

Bank Polski zawiadomił wszystkie swoje oddziały, że do wniosków kredytowych winny być załączone bilanse złotowe, przeszacowane, w myśl zasad, ogłoszonych przez Ministerstwo Skarbu. Dotyczy to przedewszystkiem banków i większych przedsiębiorstw akcyjnych, których ocena na podstawie nieprzeszacowanych bilansów staje się niemożliwa.

Obieg monet srebrnych.

Dotychczas puszczono w obieg 1,200,000 sztuk srebrnych monet złotowych. Przy końcu bieżącego miesiąca obieg monet srebrnych znacznie się zwiększy z powodu oczekiwanego niebawem nadejścia do Warszawy pierwszego transportu monet srebrnych dwuzłotowych, bitych w mennicy francuskiej. Transport ten zawierać będzie 10,000,000 sztuk monet dwuzłotowych.

Ustawy i rozporządzenia.

Świadectwa przemysłowe.

Z powodu wadliwej interpretacji okólnika ministerjum skarbu, dopuszczającego stosowanie przy wymiarze podatku dochodowego zniżek rodzinnych na podstawie dostatecznych dowodów, ministerjum skarbu wyjaśnia, iż za dowody, stwierdzające liczbę członków rodziny płatnika, będących na jego utrzymaniu,uważać należy zaświadczenia urzędowe komend policji,magistratów lub zarządów gminnych, sejmików starostw i w ogóle organów administracji państwowej, lub komunalnej. nie zaś zaświadczenia, wydawane przez gminy wyznaniowe i organizacje zawodowe.

W sprawie podatku obrotowego.

Z powodu informacyj niektórych pism, i w ministerstwia skarbu ukończono opracowanie projektu nowego do ustawy o podatku obrotowym, że projekt ten już w połowie b. m. wpłynie do sejmu i że najważniejszym jego punktem jest norma podatku dla hurtowników w wysokości pół proc., dla detalistów zaś w wysokości 2 proc. od obrotu ministerstwo skarbu wyjaśnia, iż istnieje wprawdzie projekt zmiany podatku przemysłowego (od obrotu) w kierunku przystosowania go do obecnych warunków gospodarczych, zmienionych wobec sanacji skarbu i utrwalenia się waluty, projekt jednak konkretnie nie został ukończony, stawki opodatkowania ostatecznie nie zostały ustalone.

Wykup świadectw przemysłowych.

Zgodnie z ustawą z dn. 14 maja 1924r. termin nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1925 przypada na okres od 1-go listopada do końca grudnia r. b.

Termin ten bezwarunkowo nie zostanie odroczony jak również nie będą udzielane zezwolenia na spłatę tych należytości ratami po upływie zaś wyznaczonego terminu władze podatkowe przystąpią niezwłocznie do ścisłej kontroli przedsiębiorstw handlowo-przemysłowych, oraz zajęć przemysłowych.

Zmiana taryfy towarowej.

Jak nas informują, min. kolei opracowuje obecnie nową taryfę towarową, która ma wejść w życie z dn. 1 stycznia 1925 r. i zastąpić niezliczoną ilość dodatków i dopełnień, obowiązujących w chwili obecnej. Nowa taryfa jest wynikiem poważnych badań naszych stosunków gospodarczych i ma odpowiadać zarówno interesom państwowym, jak też warunkom przemysłu i handlu. Przewidywane są liczne zniżki w pierwszym rzędzie na przedmioty krajowego eksportu, jak materjały drzewne i kopalniane.

Nabywanie walut zagranicznych przez urzędy państwowe.

Min. Skarbu w ostatnim czasie zawarło umowę z Bankiem Polskim, ustalającą warunki nabywania walut zagranicznych przez poszczególne urzędy państwowe. Umowa przewiduje, że urzędy państwowe, nabywając waluty zagraniczne w Banku Polskim, płacić będą nal żności według notowań giełdy warszawskiej z doliczeniem dla Banku jednej ósmej procentu z tytułu prowizji. Dla walut nienotowanych na giełdzie warszawskiej miarodajnym będzie kurs giełdy londyńskiej i funta szterlinga w formie czeku w Warszawie. Nabywanie walut w Banku Polskim przez poszczególne urzędy nastąpić może tylko za zezwoleniem Min. Skarbu. Przy skupie od Skarbu Państwa względnie przedsiębiorstw państwowych walut zagranicznych płaci Bank kurs przeciętny według wskazanych wyżej warunków. Bank Polski przyjmuje w wyjątkowych wypadkach od władz, urzędów i przedsiębiorstw depozyty w walutach zagranicznych na specjalnych warunkach. Umowa ta uwarunkowana jest miesięcznym terminem wymówienia.

Nadzór rządowy w celu uniknięcia upadłości.

W swoim czasie w roku 1915 władze okupacyjne niemieckie ogłosiły i wprowadziły na terenie b. Kongresówki przepisy o ustananawianiu terminowego nadzoru sądowego nad przedsiębiorstwami przemysłowo-handlowemi w celu unikania upałości. Zarządzenie to odgrywało rolę w wypadkach, gdy przedsiębiorstwo posiadające bilans aktywny z powodu niepłynności aktywów znajdowało się w chwilowych trudnościach płatniczych i obecnie w dobie aktualnego kryzysu gospodarczego mogłyby oddać doniosłe usługi. Gdy jednak sprzeczności w orzecznictwie sądowem wysunęły wątpliwości, czy to rozporządzenie władz okupacyjnych posiada obecnie moc obowiązującą, Ministerstwo Przemysłu i Handlu przystąpiło do opracowania odpowiedniego wniosku ustawodawczego, któryby pozwolił utrzymać instytucję nadzoru. Konferencja w tej sprawie z przedstawicielami nauki prawa, życia gospodarczego i zainteresowanych ministerstw odbędzie się 20 b. m. w Min. Hrzem i Handlu.

Popieranie wierceń poszukiwawczych w zagłębiu naftowem.

W związku z koniecznością popierania wierceń poszukiwawczych na terenach naftowych min. przemysłu i handlu opracowuje projekt noweli do ustawy o zakazie wywozu ropy naftowej, wedłng której byłyby zwalniane do wywozu 25 proc. produkcji ropy w szybach nowodowierconych na przeciąg 10 lat. Nowy szyb musi być dowiercony w odległości najmniej 1 kilometra od istniejących szybów produkujących. Obok ilości ropy wywożonych w granicach kontyngentów. wynikających z układów handlowych Polski z zagranicą, byłby to jedyny wypadek zwolnienia ropy na wywóz, wynikający z konieczności protegowania prac poszukiwawczych na nowych terenach.

Różne.

Inwestycje na kolejach.

Na kolejach istniejących wprowadzone są w roku bieżącym następujące roboty inwestycyjne, zapoczątkowane w latach ubiegłych:

Przelotność. Roboty dla zwiększenia przelotności linji Warszawa — Sosnowiec z 20 par tow. na 35 par poc. tow. Roboty te obejmują przebudowę węzła częstochowskiego i rozszerzenie szeregu stacyj, między innemi, Koluszek, Piotrkowa, Łaz, Pogoni, Dąbrowa, Zagórza i Sosnowca. Obecny stan robót wynosi przeciętnie około 85 proc. całkowitego programu robót.

Węzeł. Przy przebudowie węzła warszawskiego prowadzi się w dalszym ciągu roboty następujące: budowa przyczółków i filarów mostu przez Wisłę, wiadukty na Targowej i Grochowskiej, wiadukt i kanalizację na Żelaznej, budowę stacji Szczęśliwice, roboty ziemne dla komory celnej, wreszcie roboty w Alei 3-go Maja celem wznowienia ruchu tramwajowego i kołowego. Odbudowa przyczółków i filarów mostu Poniatowskiego w czerwcu roku przyszłego.

Na wybudowanych podczas wojny linjach wykonuje się w r. b. dalszą serję robót celem uporządkowania i przystosowania tych linji do ruchu handlowego.

Prócz tego we wszystkich dyrekcjach prowadzi się roboty przy rozszerzaniu stacji, mostów i t. d.

W okręgu dyrekcji gdańskiej z ważniejszych robót w r. b. wymienić należy budowę dworca w Gdyni i rozwój urządzeń torowych tej stacji, nadto dalszy ciąg robót przy rozszerzeniu kilku stacji.

Oprócz robót wyżej wskazanych wyszczególnić należy dokończenie budowy 51 domów mieszkalnych.

Z budowli warsztatowych wykonywa się w r. b. dalszy ciąg przy budowie nowych warsztatów wagonowych w Pruszkowie, w Łapach i w Skalmierzycach oraz przy rozszerzeniu warsztatów parowozowych w Nowym Sączu, Poznaniu i we Lwowie.

W końcu wymienić należy dalszą budowę linji telegraficznych i telefonicznych, oraz przewidzianą programem dalszą budowę urządzeń zabezpieczających ruch pociągów (blokada stacyjna i linjowa) na szeregu szlaków i stacyj.

Monopol zapałczany.

Ministerstwo Skarbu komunikuje: W związku z projektowanem wprowadzeniem monopolu zapałczanego w niektórych pismach ukazały się informacje, jakoby przemysł zapałczany w Polsce zatrudniał 20 tysięcy robotników, jakoby banderole od zapałek przynosiły Skarbowi 8 milj. zł., jakoby koncern zapałczany szwedzki, ubiegający się o dzierżawę przyszłego monopolu miał być „sprowadzony do Polski przez dyrektora Departamentu Akcyz i Monopoli Dr. Głowackiego", jakoby koncern ten skupił już w swoich rękach cały zapas osiki, potrzebnej do wyrobu zapałek i t. d.

Cyfry te, według Ministerstwa są niezgodne z prawdą, gdyż w przemyśle zapałczanym polskim pracuje obecnie 3.370 robotników.

W roku zeszłym banderole od zapałek przyniosły Skarbowi 1,9 milj. zł., w ciągu zaś pierwszych dziesięciu miesięcy r. b.—2.9 miljonów zł.

Konsorcjum szwedzko-amerykańskie na terenie Polski prowadzi akcję od dłuższego czasu, starając się o uzyskanie wpływu na polskie fabryki zapałek, co, z powodu ciężkiego kryzysu, jaki przemysł ten przeżywa, w wielu wypadkach już doszedł do skutku, przez wykup większości akcji całego szeregu fabryk. Po uzyskaniu przewagi w wielu przedsiębiorstwach zapałczanych, konsorcjum rozpoczęło starania o wydzierżawienie ewentualnie mającego się wprowadzić monopolu zapałczanego. Ubiegając się o eksploatację tego monopolu, konsorcjum proponuje Ministerstwu Skarbu opłatę dzierżawną na pierwsze trzy lata w wysokości 4 miljonów zł. rocznie, na dalsze zaś lata pięć milj. zł. rocznie, przyczem obecne ceny zapałek nie mogłyby ulec zwyżce, eksport zaś zapałek zagranicę z Polski nietylko byłby utrzymany, lecz powiększony do 25 procent całej konsumpcji krajowej.

Ministerstwo Skarbu opracowało ustawy o monopolu zapałczanym po przedyskutowaniu go na Radzie Gospodarczej w październiku r. b.

Szkoda, że komunikat powyższy nie daje odpowiedzi na pytanie, jakie Ministerstwo Skarbu ma zająć stanowisko wobec starań konsorcjum szwedzkiego o wydzierżawienie monopolu zapałczanego, co w tym komunikacie właściwie jest najistotniejsze.

Zebranie akcjonarjuszy S. A. „Firley".

Dnia 29 listopada odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Sp. Akc. „Firley".

Po zatwierdzeniu bilansu markowego zarząd złożył sprawozdanie za rok 1923 i 1924. Został także przedstawiony bilans brutto złotowy, który daje obraz majątku spółki. Aktywa wynoszą 7.435.000 zł., zobowiązania 1.569.000 zł. Ze sprawozdania wynika, że fabryka na Morawinie pod Rejowcem jest już gotowa i będzie uruchomiona przed sezonem budowlanym roku przyszłego. Gdyby nie trudności w ostatnim okresie robót, spowodowane zawikłaniami gospodarczemi, to możnaby było puścić fabrykę w ruch najpóźniej w połowie 1924 r.

Do rady wybrani zostali prócz dotychczasowych członków, panowie: dr. Tadeusz Bednarski i dyr. Ign. Zakrzewski, dyrektorowie Polskiego Towarzystwa Handlowego oraz p. Alfred Mathot z Brukselli.

Zebranie A. S. „Parowóz".

Dnia 29-go ub. m. odbyło się zebranie akcjonarjuszy Spółki „Parowóz", które otworzył i przewodniczył na nim dr. M. Szarski. Po zatwierdzeniu sprawozdania za rok 1923-24, udzieleniu absolutorjum zarządowi i podziale zysków, przyjęto jednomyślnie zaproponowane przez zarząd przewalutowanie majątku Spółki. Obecnie kapitał zakładowy wynosi 2.500.000 zł., zapasowy 5.082 246 zł. i amortyzacyjny 299.590 zł. Ilość akcyj wynosi 250 000 sztuk po 10 zł. nominalnej wartości.

Następnie wybrano ponownie dr. Z. Słuszkiewicza na członka zarządu i zatwierdzono kooptację do zarządu inż. L. Zagórny-Marynowskiego. Do komisji rewizyjnej wybrano pp: H. Dąbrowskiego, T. Karszo-Siedleckiego, dr. W. Osuchowskiego, L. Rzuchowskiego, W. Starkiewicza i E. Waydla.

Wytwórnia Precyzyjno-Mechaniczna J. Unieszowski w Warszawie.

Firma J. Unieszowski istnieje od r. 1912. i mieści się przy ul. Chłodnej 37. Przedwojenny zakres działalności (elektromechanika) został rozszerzony przez wprowadzenie działów optyki i napraw.

Firma Unieszowski pierwsza w kraju rozpoczęła produkowanie wy-

robów precyzyjnych, jak wagi i aparaty do celów naukowych i technicznych, które, dzięki swej dokładności i taniości zyskały sobie szerokie uznanie, a dotąd sprowadzane były wyłącznie z zagranicy, zwłaszcza z Niemiec.

W dziale optyki firma wyrabia soczewki do aparatów i wzrokowe oraz niektóre oprawy i części dla zmuszonych do noszenia szkieł.

Na szczególną uwagę i polecenie zasługuje prowadzony pod kierunkiem specjalistów dział napraw aparatów fotograficznych, naukowych, lekarskich, mierniczych i przyrządów rysunkowych.

O niezbędności tego rodzaju zakładu precyzyjne mechaniki, świadczy szerokie zainteresowanie i ruch jaki widzieliśmy w firmie J. Unieszowski..

Sanacja Banku Handlowego w Łodzi.

Dowiadujemy się, że Bank Handlowy w Łodzi, który przed wojną zaliczał się eo najpoważniejszych instytucji bankowych w naszym kraju i zajmował miejsce bezwzględnie przodujące w łódzkim okręgu przemysłowym, stoi obecnie przed gruntowną reorganizacją. W czasie wojny i w powojennym okresie inflacyjnym, bank, jakkolwiek pozostał w dalszym ciągu w kategorji instytucyj najsolidniejszych i najostrożniej kierowanych, utracił jednak swe dominujące na terenie łódzkim stanowisko i był, jak wiadomo powszechnie, uważany za przedsiębiorstwo mało żywotne.

W związku z ostatniem walnem zgromadzeniem akcjonarjuszy, które miało miejsce przed kilku tygodniami, sfery wielkoprzemysłowe łódzkie, stojące w ścisłym kontakcie z rzeczonym instytutem bankowym postanowiły przeprowadzić akcję, mającą na celu uzdrowienie stosunków Banku Handlowego w Łodzi. Na dyrektora naczelnego i zarazem członka rady banku pozyskany został dotychczasowy dyrektor oddziału łódzkiego Banku Handlowego w Warszawie, p. Tadeusz Szulborski, który na dotychczasowem stanowisku dał się poznać, jako wybitny finansista i sprężysty organizator i potrafił w krótkim czasie doprowadzić instytucję, na czele której stał, do rozkwitu.

W kołach gospodarczych Łodzi powołanie dyr. Szulborskiego i zamierzona akcja sanacyjna komentowana jest, jako zapowiedź odrodzenia Banku Handlowego w Łodzi. Będzie to niewątpliwie miało znaczenie, że przemysł włókienniczy łódzki, zwłaszcza wielki przemysł, grawitować będzie w stronę tego banku i pozostałe instytucje bankowa zepchnięte zostaną ponownie na stanowisko. jakie zajmowały w dobie przedwojennej.

Polska fabryka ekstraktów garbarskich. sp. akc.

W dniu 3 b. m. odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonarjuszy spółki pod przewodnictwem p. L. Messinga. Przedmiotem posiedzenia było przewalutowanie kapitału akcyjnego, który określono na 180.000 zł. i podwyższenie tegoż do 240 tysięcy zł. Akcjonarjusze otrzymają za każde 200 akcyj dawnych, 3 nowe, wartości po 100 zł. Ilość akcyj złotowych wynosi 1.800 sztuk. Na miejsce ustępującego członka zarządu p. Harolda Johna Ellera wybrano p. Peter Louis Kiek'a.

Projekt uktawy e organizacji giełd w Polsce.

Dnia 29 ub. m. odbyła się w Min. Skarbu ostatnia międzyministerjalna konferenaja w sprawie ustalenia tekstu projektu ustawy o organizacji giełd w Polsce. Uchwalone ostatecznie artykuły ustawy tej zostaną rozesłane zainteresowanym sferom w celu wypowiedzenia się. Zasadniczo chodzi o opinję rad giełdowych pieniężnych i towarowych, istniejących w Rzeczypospolitej oraz wszystkich Izb handlowo-przemysłowych. Po uzgodnieniu stanowiska rządowego z postulatami sfer gospodarczych, projekt ustawy skierowany zostanie natychmiast do Rady Ministrów.

Zwłoka w uruchomieniu giełdy drzewnej w Bydgoszczy.

Jak się dowiadujemy, giełda drzewna w Bydgoszczy, pomimo ukonstytuowania się nie może natychmiast być uruchomiona. Przyczyny tego wypływają z natury formalnej strony. Obecnie min. przemysłu i handlu zmierza do załatwienia niewykonanych formalności przez giełdę bydgoską, aby uruchomienie giełdy drzewnej mogło jeszcze nastąpić przed 1 stycznia 1925 r.

Z przemysłu młynarskiego

Przed wskrzeszeniem bytu niepodległego naszego Państwa była Kongresówka i Małopolska posiadały dostatecznie rozwinięty przemysł młynarski dla przeróbki żyta, a sprowadzano jedynie część mąki pszennej, naprzykład Małopolska z Węgier, Kongresówka zaś z Rosji. Poznańskie zaś wraz z Pomorzem posiadało przemysł młynarski rozwinięty na wielką skalę, przewyższający znacznie potrzeby miejscowej konsumcji a przeznaczony w większym stopniu na zaopatrywanie ośrodków przemysłowych Niemiec i po części na wywóz zagranicę. Z chwilą połączenia tych trzech zaborów i zgrupowania tego całego przemysłu w granicach jednego państwa, ilość młynów dla przerobu żyta okazuje się nadmierną, wywołując nadprodukcję młynów, albowien na wyeliminowaniu z naszych rynków mąki węgierskiej i rosyjskiej przemysł młynarski nie osiągnął żadnej korzyści, gdyż opróżniony rynek zajęła tańsza mąka amerykańska, w nikłej zaś części i rumuńska. W tych okolicznościach współzawodnictwo—według twierdzeń młynarzy—zmusza młyny do produkcji prawie bez zysku, nierzadko nawet ze stratą. W okresie inflacji młyny te. jak zresztą wiele innych zakładów przemysłowych i handlowych straty swe na produkcji pokrywały zyskiem na spadku wartości zaciągniętych długów, od chwili zaś ustabilizowania się waluty, rozpoczyna się dla przemysłu młynarskiego silny kryzys, który już zdążył wydać konkretne rezultaty w postaci ograniczenia produkcji lub jej przerwania. Jak narazie — sytuacja nie zapowiada polepszenia. Kryzys odczuwać się daje specjalnie w Warszawie, która, wobec ścisłego przestrzegania 8-godzinnego dnia roboczego, oraz z powodu najdroższej w kraju robocizny, warunków komunikacyjnych, musi ulec konkurencji prowincjonalnej, produkującej ze znacznie tańszą robocizną i często przy minimalnych kosztach napędu, dzięki sile wodnej.

Z ŻYCIA SPÓŁEK AKCYJNYCH.

Polskie Zjednoczenie Przemysłowo-Leśne S. A. w Krakowie, Rynek Gł. 29, z dniem 22 listopada r. b. zostało zlikwidowane. Termin zgłaszania wierzycieli swych pretensji do dnia 1 lutego 1925 r.

Syndykat Rolniczy Kolnieński został z dniem 15 września zlikwidowany, wszystkie pasywa i aktywa przejął Syndykat Rolniczy Szczuczyński. Wierzyciele pretensje swe winni zgłaszać do Komisji Likwidacyjnej w lokalu Syndykatu Rolniczego Szczuczyńskiego w Kolnie, do dnia 31 grudnia r. b.

Spółka Acyjna Fabryki Kos Possehla w Nowo-Wilejce — zmieniła nazwę Sp. na „Wileńskie Zakłady Przemysłu Drzewnego, dawn. Possehl Sp. Akc. w Nowowilejce.

Lubelska Fabryka Portland Cementu Firley — uzyskało zezwolenie na przedłużenie terminu wpłacenia kapitału zakładowego na akcje IX emisji do dn. 22 grudnia r.b.

Komisja Likwidacyjna Warszawskiego Towarzystwa Pożyczkowe-Oszczędnościowego wzywa wierzycieli do zgłaszania swych pretensji do dnia 24 b. m.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

16 grudnia.

Wapnoer Gipsbergwerke Tow. Akc.— zwycz o zatw bilansu o godz. 1 w salce posiedzeń Banku M. Stadthagen w Bydgoszczy.

17 grudnia.

„Wielkopolanin“ Tow. *Przem.-Handl.*—nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. zakładowego o godz. 7 i pół wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Al. Jerozolimskie 25.

Tow. Akc. „J.L. Szereszewski“—nadzwycz. o likwidacji o godz. 12 w poł. w Warszawie, przy ul. Żórawiej 42 m. 4.

Składy Żelaza „S. Prywes“ — nadzwycz. o przeszacowanie majątku i powiększ. kapitału o godz. 8 wiecz. w siedzibie Zarządu w Warszawie, Graniczna 3.

Tow. Akc. Ubezpieczeń „Vita“ — nadzwycz. powtórne o godz. 6 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, pl. Napoleona 3.

Tow. Akc. Ubezpieczeń „Polonia“ — nadzwycz. powtórne o godz. 5 po poł. w lokalu Tow w Warszawie, pl. Napoleona 3.

18 grudnia.

Zakłady Garbarskie i Fabryka Pasów F. Wickenhagen — nadzwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapitału o godz. 6 po poł. w lokalu Banku Przemysłowców Radomskich w Radomiu, przy ul. Piłsudskiego 5.

Kattowitzer Buchdrukerei und Verlags — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 po poł. w lokalu biura w Katowicach, przy ul. 3 Maja 12.

Browar Krotoszyński — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w Centrali Banku Związku Społek Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi — nadzwycz. o zatwierdzenie bilansu o godz. 7 wiecz., w lokalu Centralnego Związku Polskiego Przemysłu Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie, Chmielna 2 m. 5.

Bank Naftowy — nadzw. o zatwierdz. bilansu i powiększenie kapit. zakł. o godz. 4 po poł. w budynku własnym we Lwowie, przy ul. Sapiehy 3.

19 grudnia.

Rosyjskie Przem.-Handl. Tow. Akc. dawn. Przedsięb. Emila Haeblera — zwycz. o godz. 15 w lokalu Tow. w Brukseli, 42 Boulevard de Waterloo.

Rawski Syndykat Rolniczy w Rawie Mazowieckiej — nadzwycz. o zatw. bilansu i określenie kapit zakł. o godz. 3 po poł. w lokalu Syndykatu w Rawie Mazowieckiej.

„Oswa“ Fabryka Płyt Klejonych — nadzwycz. o przeszacowanie majątku Sp. o godz. 5 po poł. w lokolu Zarządu Sp. w Warszawie, Szkolna 10.

Sp. Akc. „B-cia Jabłkowscy“ — zwycz. powtórne o godz. 3 po poł. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

Fabryka Siatek Żarowych „Żar“ w Nowym Tomyślu — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu, pl. Wolności 8|9

Miodosytnia i Przemysł Miodowo - Pszczelniczy K. Mieszkowski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w lokalu firmy F. Staszewski w Warszawie, Mazowiecka 8.

Kolej Lokalna Lwów — Stojanów — zwycz. o zatwierdz. bilansu o godz. 11 rano w lokalu Krajowego Biura Kolejowego, we Lwowie.

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych „Ćmielów“ — nadzwycz. o przewalut. i powiększenie kapit. zakł. Sp. o godz. 12 w południe w własnym gmachu w Warszawie, Królewska 18.

Bank Zbożowy — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 16 w Poznaniu, w lokalu Banku Zbożowego w Poznaniu, przy ul. Ratajczaka 1.

Bank Handlowy — nadzwycz. powtórne o godz. 5 po poł. w gmachu Banku Handlowego w Warszawie, ul. Traugutta 7-9

20 grudnia.

Tow. Akc. Zakładów Hutniczych „Huta Bankowa“ — zwycz. o godz. 10 rano w jednej z sal Hotelu Komitetu Hut Francji w Paryżu, przy ul. de Madrit 7.

Zakłady Ogrodnicze “C Ulrich„ — zwycz. o zatwierdz. bilansu i przeszac. majątku o godz. 4 po poł. w biurze Zakładów w Warszawie, Ceglana 11

Cukrownia w Środzie T. A.— nadzwycz. o otwarc. bilansu zł. t. o godz. 12 i pół w Poznaniu, w sali posiedzeń „Pod Strzechą Budowniczych“ przy ulicy Mielżyńskiego 23.

Tow. Akc. „Rola“ — zwycz. o zatw. bilansu i przemianowanie Tow Akc. na Tow. z o. p.

Tow. Akc. Nowy Dwór P. Górski i E. Morawski — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w Warszawie, Krak.-Przedm. 5 m. 20.

Krusche i Ender — nadzwycz. o zatw. bilansu i określenie kapit. zakładowego w złotych o godz. 11 przed poł. w lokalu Zarządu Tow. w Pabjanicach, przy ul. Zamkowej 3.

Hurtownia Drzewa „Wisła“ — nadzwyczajne o przewalut. bilansu o godz. 3 po poł. w sali posiedzeń Banku Dyskontowego w Bydgoszczy przy ul. Dworcowej 96.

Gwarek — Sp. Akc. dla Handlu Hurtow. — nadzwycz. powtórne o godz. 2 po poł. w lokalu Spółki w Olkuszu.

Warszawski Bank Stołeczny — nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 4 po poł. w siedzibie Zarządu w Warszawie, pl. Napoleona 3

Fabryka Maszyn “B-cia Kanczewscy„ — nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapitału o g. 3 po poł. w lokalu Spółki w Częstochowie. przy ul. Ogrodowej 51-53.

Tow. Akc. „Urania“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, ulica Sienna 39.

Stołeczne Tow. *dla Handlu i Przemysłu Sp. Akc.* — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Sto-Krzyska 25.

Tow. Wydawnicze „Ignis“ (E. Wende i S-ka) — nadzwycz. o określenie kapitału zakł. w lokalu własnym w Warszawie, Krak.-Przedm.

Syndykat Rolniczy Kielecki — nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższ. kapit. o godz. 4 po poł. w lokalu Syndykatu w Kilecach, Czysta 20.

Kujawskie Zakłady Rolniczo - Przemysłowe—nadzwycz. o powiększenie kapit. o godz. 14 w lokalu Spółki w Wagańcu.

Fabr. Wyr. Ceramicznych „Krotoszyn-Przysieka“ — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu w Poznaniu, pl. Wolności 3.

Centrala Spirytusowa Tow. Akc. — zwycz. o zatwierdz. bilansu o godz. 11 i pół w sali Bibljoteki Uniwersytetu w Poznaniu, przy ul. Fr. Ratajczaka.

Zakłady B-ci Porębskich Roździeń—Szopienice — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 3 i pół w biurze notarjusza Dr. Proskauera w Katowicach.

Tow. Akc „R. Barcinkowski“ — zwycz. o zatw. bilansu i przeszacowanie majątku Tow. o godz. 11 rano w lokalu firmy w Poznaniu, przy ul. Składowej 13.

Kluczewska Fabryka Papieru – nadzwycz. o g. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, Moniuszki 4.

Włocławska Fabryka Papieru — nadzwycz. o g. 4 po poł. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Moniuszki 4.

Polski Bank Reasekuracyjny „Lechja“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i określ. kapitału zakładow. o godz. 1 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, Warecka 10.

22 grudnia.

Rolnik — nadzwycz. o przewalut. i powiększenie kap. zakł. o godz. 3 po poł. w restauracji p. Golasia w Lublinie.

Tow. Akc. Elektrowni Zgierskiej — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Sp. Akc. Banku Przemysłowców Zgierskich w Zgierzu, przy Rynku Kilińskiego.

Polski Przemysł Pokazów Świetlnych „Prometeus“ — zwycz. o zatw. bilansu, podwyższenie kapitału zakł. o godz. 6 po poł. w lokalu Sp. Akc. Palatine w Warszawie, ul. Nowy-Świat 36.

Tow. Akc Jaeger i Ziegler — nadzwycz. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Warszawie, Rymarska 10.

Tow. Handl. - Przem. B-cia Gaszyński i S-ka Sp. Akc. — zwycz. o przemianowanie Spółki ewent. likwidacji o godz. 5 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, Piękna 11a.

Tow. Przemysłowo-Leśne „Kruszec-Las“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Czackiego 12.

Fabr. Chustek Fantazyjnych i Wyr. Włókienniczych „Toga“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapit. o godz. 11 rano w lokalu fabryki w Łodzi, przy ul. ks. Mickiewicza 5.

Tow. „Kruszec„ — nadzwycz. o godz. 6 wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie Czackiego 12.

Związek Przedsiębiorców gorzelń rolnych—zwycz. o godz. 11 rano w sali Związku we Lwowie, Kościuszki 7.

„Herzfeld i Victorius“ — zwycz. o godz. 11 przed poł. w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15.

„Kazeina“ Tow. Akc.—nadzwycz. o podwyższenie kapitału lub likwidacji Spółki o godz. 17 w lokalu Tow. w Poznaniu, przy ul. Mickiewicza 36.

„Belpol“—nadzwycz. o zatw. i przewalut. bilansu o godz. 4 i pół w lokalu Zarządu w Warszawie, Żórawia 15.

Handlowo-Przemysłowe Zakłady Zbożowe „Michałów“ — nadzwycz. o godz 12 w poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Białostocka 13.

Tow. Akc. Manufaktury Drezdeńskiej Tiulu, Koronek i Firanek w Warszewie — nadzwycz. o zatw. bilansu przawalut, kapit. i majątku Spółki o godz. 11 rano w biurze Zarządu Fabryki przy ul. Górczewskiej 14 w Warszawie.

„B-cia Orszägh“ — nadzwycz. o zatw. bilansu, oszacowanie majątku i powiększenie kapitału zakład. o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, Leszno 15.

Sp. Akc. „Lignum“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i określ. kapit. zakładowego w złotych o godz. 5 po poł. w Warszawie, przy ul. Królewskiej 10.

Sp. Akc. „Centra“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w sali „Wypoczynku“ w Katowicach, ul. Św. Jana 10.

Tow. Akc. „Gromonit“ — zwycz. o zatw. bilansu, likwidacja Sp. lub przemiana na Tow. z ogr. poręką o godz. 11 w Poznaniu, Fredry 7.

Zakłady Przemysłowe „Guma Rubber“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kap. o godz. 7 wiecz. w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 93.

23 grudnia.

Iriag, Międzynarod. Spółka dla Przem. Oleju Skalnego w Wiedniu — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 i pół rano w sali posiedzeń Spółki w Wiedniu, Hanuschgasse 1.

Tow. Akc. Przemysłu Metalurgicznego w Polsce, w Radomsku — zwycz. o zatw. bilansu o godzinie 9 i pół rano w siedzibie Tow. w Paryżu, ul. St. Lazare 91.

Kattowitzer Aktien-Gesellschaft, Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 11 rano w biurze Spółki w Katowiczach, Zamkowa 12

Akcyjny Bank Związkowy — zwycz. o godz. 6 wiecz. w lokalu Banku w Warszawie, Krak.-Przedm. 4.

Bismarckhütte — zwycz. o godz. 12 w poł. w biurze Kattowitzer Aktien Gesellschaft für Bergbau und Eisenhüttenbetrieb w Katowicach, ul. Zamkowa 12.

I-a Wielkopol. Fabryka Kleju w Jarocinie—nadzwycz. o likwidacji o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Zjednoczenia w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 8.

Przemysł Futrzany Tytus Kowalski — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Senatorskiej 10.

Fabryka Krawiecka „Kontusz“ — nadzwycz. o przeszacowaniu majątku i kapitału Spółki o godz. 6 wiecz. w lokalu fabryki w Warszawie, przy ul. Przemysłowej 25.

Handel Towarami Włóknistemi P. Lichtenberg — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w lokalu własnym w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 64.

24 grudnia.

Zakłady Przemysłowe „Młynmet“ — nadzwycz. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu firmy w Warszawie, przy ul. 11 listopada 18-20.

27 grudnia.

„Listwin—Ludwipol“ -- nadzwycz. o przeszacow. majątku Spółki o godz. 7 wiecz. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Kredytowej 1.

Tow. Akc. Fabryka Krzeseł w Gościcinie—zwycz. o zatw. bilansu i przeszacowanie kapitału o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Gdańskiego Prywatnego Banku Akcyjnego w Gdańsku, przy ul. Langgasse 34.

Stołeczne Tow. Budowlane — nadzwycz. o przewalut. majątku Spółki i podwyższenie kap. zakład. o godz. 10 rano w Warszawie, Krak.-Przem. 7.

„Optima“ — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w biurze Spółki w Krakowie, Podgórze, Krakusa 7.

28 grudnia.

Tow. Łódzkiej Manufaktury Ponizowski — nadzwycz. o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Tow. w Łodzi, ul. Piotrkowska 70.

29 grudnia.

Zjedn. Zakł. Chemiczne „Atom“ — nadzwyczajne o zatw. bilansu i wnioski o likwidacji Spółki o g. 4 po poł. w lokalu własnym w Warszawie, Nowolipki 98.

Sp. Akc. „Tkanina“ — nadzwycz. o przewalutow. majątku i zatw. bilansu oraz podwyższenie kapitału zakład. o godz. 4 po południu w sali Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Górnośląska Fabryka Celulozy — nadzwyczejne o godz. 5 po poł. w biurze Centrali Handlowej w Warszawie, przy ul. Moniuszki 4.

Tow. Akc. Bławat Polski — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Tow. w Poznaniu, Stary-Rynek 87-88.

Dom Handl.-Przem. Franciszek Fuchs i Synowie — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 7 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Miodowej 18.

Radomska Fabryka Przetworów Owocowych — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w Radomiu, w biurze fabryki przy ul. Foksalnej 26.

Warszaw. Tow. Akc. „Motor“ — nadzwyczajne o zatw. i przesz. bilansu o godz. 6 wiecz w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 23.

Tow. Akc. Ubezpieczeń „Vistula“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i powiększenie kapit. o godz. 11 rano w lokalu Tow. w Tczewie, Kopernika 9.

„Eternit“ B-cia Rylscy — nadzwycz. o przeszac. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Nowogrodzkiej 34 m. 5

Podlaski Syndykat Rolniczy—nadzwycz. o sprzedaży nieruchomości Spółki o godz. 10 i pół rano w lokalu Podlaskiej Wytwórni Samolotów w Warszawie, przy ul. Krak.-Przedm. 7 m. 3.

Ganz — Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce — nadzwycz. o przeszacowanie majątku Sp. o godz. 18 w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Wiejska 16.

S-ka „Petef“ — nadzwycz. o zatw. bilansu, ustalenie kapit. zakładowego i powiększenie kapitału o godz. 5 po poł. w Banku Dyskontowym w Warszawie, przy ul. Fredry 8.

Kredyt Polski — Bank Akcyjny — nadzwycz. o przeszac. majątku i podwyższenie kapitału o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Kielcach.

Dom Handlowo Przemysłowy B. Poznański i S-ka — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Tłomackie 2.

„Hantomet“ Przemysł. Handl. Tow. Metalowe — nadzwycz. o przewalut. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Zgoda 1.

Chemofar — nadzwycz. o likwidacji Spółki o godz. 6 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, Wolska 10.

Tow. Akc. Browar Kunterstyn — zwycz. o zatw. bilansu i przewalut. kapit. o godz. 10 rano w lokalu Tow. w Grudziądzu.

Cukrownia i Rafinerja Przeworsk — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Cukrowni w Przeworsku.

„Plon“ — zwycz. o zatw. bilansu, przewalutowanie kapit. Spółki o godz. 11 rano w lokalu firmy w Poznaniu, Fredry 3.

Gazolina — nadzwycz. o przewalutow. kapitału o godz. 17 w sali posiedzeń Banku Naftowego we Lwowie, ul. L. Sapiehy 3.

Centrala Rolniczo-Handlowa — o zatw. bilansu i likwidacji Spółki o godz. 14 w lokalu C. R. H. w Kępnie, ul. Szkolna.

Bank Zjednoczenia — nadzwycz. o godz. 4 pp. w lokalu Banku w Poznaniu, przy ul. A. Marcinkowskiego 8.

Fabryka Sukna i Kortów Karol Bartke — nadzwycz. o zatw. bilansu otwarcia w złotych o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Tomaszowie Mazowieckiem, przy ul. Warszawskiej 2.

Śląski Bank Eskontowy w Bielsku — nadzwycz. o zatw. bilansu, określenie kapitału zakł. i podwyż. kap o godz. 4 po poł. w sali posiedzeń Banku w Bielsku.

T. A. „Nieruchomość“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 17 w lokalu Związku Lud.-Narodowego w Poznaniu, ul. św. Marcina 65.

Bank M. Stadthagen — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 1 po poł. w sali posiedzeń Banku w Bydgoszczy, przy ul. Jagiellońskiej 64.

Tow. Akc. „Lubań“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w domu administracyjnym w Luboniu.

30 grudnia.

Fabryka i Pralnia Bielizny „Opus“ — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Nowolipki 5.

T. A. Olejarnia Szamotuły — nadzwycz. o przewalut. majątku o godz. 12 w poł. w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.

Powszechny Bank w Piotrkowie — nadzwycz. o zatw. bilansu, powiększenie kapitału ewent. likwidacji Spółki o godz. 3 po poł. w Piotrkowie, w lokalu Banku, przy ul. Kaliskiej 9.

Tow. Handl. - Przemysł. Józef Zeydler i S-ka — zwycz. powtórne o zatw. bilansu o godz. 12 w poł. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie, Szkolna 10

Juljusz Hainzel — zwycz. o zatw. bilansu o g. 3 po poł. w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 104.

Tow. Akc. „Dom“ Miasto-Ogród, Ząbki — zwycz. o zatw. bilansu złotowego o godz. 6 po poł. w lokalu Tow. w Warszawie, Królewska 9 m. 6.

Międzynarodowe Gazociągi — nadzwyczajne o przewalut. kapitał. Spółki i bilansu o godz 17 w sali posiedzeń Banku Naftowego we Lwowie, ul. L. Sapiehy 3

Cukrownia i Rafinerja „Nieladew“ — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 4 i pół po poł. w biurze Zarządu w Warszawie, Mokotowska 25.

Sp. Akc. „Alfons Mann“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i określ. kap. zakł. o godz. 5 po poł. w lokalu Banku Ziemiańskiego, w Warszawie, ul. Kredytowa 1.

Składy Portowe „Hr. Stanisław Ledóchowski“ — nadzwycz. o likwidacji Spółki o godz. 6 wiecz. w lokalu Sp. w Warszawie, Piękna 13.

„Europa“ Sp. Akc. — nadzwycz. o wypuszczenie nowych akcji II emisji o godz. 6 i pół wiecz. w lokalu Zarządu w Warszawie, Marszałkowska 118.

Złoty Potok — zwycz. o zatw. bilansu i określ. kapitału zakład. w złotych o godz. 11 rano w lokalu Syndykatu Rolniczego w Częstochowie, pszy ul. Kilińskiego 3.

Zakłady Przemysłowe Garbarskie Natolin — nadzwyczajne o zatw. bilansu i określenie kapit. zakł. o godz. 4 po poł. w lokalu Zarządu w Grodzisku, przy ul. Kozerkowskiej 6.

Bank Warszawsko-Gdański — nadzwycz. o zatw. bilansu i podwyższenie kapitału o godz. 6 wiecz. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Sienkiewicza 3.

R. Plewkiawicz i S-ka — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 6 wiecz. w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Czerniakowska 180-182.

„Zrzeszenie dla Handlu ze Wschodem“ — nadzwycz. o likwidacji Spółki. o godz. 8 wiecz. w lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie, Szkolna 10.

„Zagłębie“ — nadzwycz. o zatw. bilansu o godz. 5 po poł. w lokalu Zarządu Spółki, w Warszawie, ul. Marszłkowska 86.

Cukrownia Wierzchosławice — zwycz. o zatw. bilansu o godz. 10 rano w sali posiedzeń Cukrowni w Wierzchosławicach.

Stanisław Fuchs — nadzwycz. o zatw. bilansu, ustalenie kapit. zakł. w złotych o godz. 5 i pół wiecz. w biurze Zarządu w Warszawie, Nowolipki 80.

„Anglolaspol“ — nadzwycz. o zatw. bilansu i likwidacji Spółki o godz. 12 w poł. w lokalu w Warszawie, Al. Jerozolimskie 36 m. 26.

Huta Szklana “Jabłonna„ — zwycz. o zatw. bilansu i przewalut. majątku Sp. o godz. 6 po poł. w lokalu Zarządu w Warszawie, Poznańska 32.

Józef Dziewulski i Ska — Fabryka Narzedzi do Obróbki Metali — organizacyjne o godz. 6 po poł. w lokalu własnym przy ul. Kolejowej 51, w Warszawie.

Browary Huggera w Poznaniu — zwycz. potw. bilansu o godz. 11 w domu administracyjnym w Poznaniu, przy ul. Półwiejskiej 25.

31 grudnia.

“Hurt„ Sp. Akc. dla Przemysł. i Handlu Tow. Norymberskimi i Galanteryjn. — nadzwycz. o godz. 4 po poł. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Ogrodowa 29.

TERMINY SUBSKRYBCJI SPÓŁEK AKCYJNYCH.

20 grudnia.

„Granum“. — Zapisy i wpłaty na akcje VIII emisji przyjmują: Biuro Zarządu w Warszawie, Hoża 50, w oddz. w Krakowie, Mikołajewska 2, we Lwowie, pl. Dąbrowskiego 2, w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 20.

28 grudnia.

Sp. Akc. „Płótno“ we Lwowie. Wpłaty i zapisy na akcje II emisji przyjmują: Spółdzielczy Bank „Dniestr“ we Lwowie, Ziemski Bank Hipoteczny we Lwowie i jego Agencja w Stanisławowie, Narodna Tarhowla we Lwowie i jego Filje, Centrosojuz we Lwowie.

29 grudnia.

„Siła i Światło“. Zapisy na akcje VI emisji przyjmują: Bank Handlowy w Łodzi, Kościuszki 15, Bank Związku Sp. Zarobkowych w Łodzi, Piotrkowska 72, w Warszawie, w biurze Spółki, Marszałkowska 94.

Sp. Akc. „Planta“. Zapisy i wpłaty na akcje VII emisji przyjmuje biuro Spółki w Warszwie, ulica Chlodna 43.

Strejk w przemyśle włókienniczym.

Dnia 27 listopada r. b. wybuchł w Łodzi strajk w przemyśle włókienniczym. Robotnicy zażądali zwyżki płac o 23% zgodnie ze wzrostem drożyzny, wskaźnik wzrostu której został ustalony przez Urząd Statystyczny. Przemysłowcy zajęli stanowisko negatywne, twierdząc, iż obecnie przeżywane przesilenie gospodarcze nie pozwala na żadne zwyżki płac. Wobec zajętego przez przemysłowców stanowiska strajk w przemyśle włókienniczym rozszerzył się i na inne gałęzie przemysłu i w dniu 5 b. m. przyjął formę strajku powszechnego, unieruchomiając zakłady użyteczności publicznej: elektrownię, gazownię, telefony etc.

Ingerencja Rządu wkońcu odniosła skutek: obie strony zgodziły się na arbitraż, robotnicy dnia 9 b. m. powrócili do pracy, oddając sprawę podwyżki płacy w ręce komisji rozjemczej, decyzja której obie strony bezwzględnie obowiązywać będzie.

Jedna gałęź przemysłu włókienniczego i dziś jeszcze strajkuje: są to robotnicy przemysłu dzianego. Ich płace przez komisję rozjemczą nie będą rozpatrywane. Robotnicy przemysłu dzianego jeszcze przed wybuchem ogólnego strajku postawili nowe żądania i poparli je strajkiem. Po trzydniowym strajku wrócili do pracy; na poprzednich warunkach płacy, podczas strajku ogólnego robotnicy przemysłu dzianego pracowali. Obecnie pracę porzucili powtórnie, domagając się wyrównania zwiększonych kosztów utrzymania z racji wzrostu drożyzny. W łódzkim przemyśle dzianym pracuje około 1400 robotników.

KRONIKA GIEŁDOWA

W grudniu r. 1924 kursy walut na giełdzie pieniężnej w Warszawie na ogół nie wykazały większych odchyleń. Jak poprzednio, dla franka szwajcarskiego utrzymała się tendencja mocna; dotyczy to również korony szwedzkiej i florena holenderskiego. Dla obrotów handlowych nastrój ten nie ma większego znaczenia, gdyż nasze stosunki wymienne ze Szwajcarją, Szwecją i Holandją nie przybrały większych rozmiarów. Jednakowoż tendencję zwyżkową dla tych walut w pewnym stopniu wyzyskuje spekulacja, co nie jest objawem pożądanym. Zaznaczyć należy, że w Zurychu dolar jest notowany 5,16—5,17, gdy parytet złoty, jak wiadomo, wynosi 5,18.26. Innemi słowy znaczy to, że frank szwajcarski, jest od pewnego czasu walutą, mocniejszą od dolara Stanów Zjednoczonych. Przyczyny szukać należy w tem, że dolar przestaje już być w niektórych krajach jedyną walutą do lokowania oszczędności, jakoteż w tem, że St. Zjedn. udzielają coraz większych kredytów, zwłaszcza na cele inwestycyjne w Europie.

Notowania urzędowe giełdy pieniężnej w Warszawie nie są całkowicie miarodajne dla kursów dewiz. Przed, lub poza zebraniami giełdowemi, Bank Polski sprzedaje dewizy bezpośrednio odbiorcom na usprawiedliwione potrzeby gospodarcze i wobec tego popyt na obce znaki płatnicze częściowo pokrywa się poza giełdą. Popyt na te znaki jest średni, ponieważ przesilenie w przemyśle i niedawno zakończony strajk w Łodzi wpłynęły na zmniejszenie zapotrzebowania walut obcych.

Cena rubla złotego nieco się obniżyła, utrzymując się na poziomie około 2.72.

Obroty papierami procentowemi były niejednolite. Dla niektórych pożyczek państwowych tendencja była wolniejsza, jak: dla 4% państwowej pożyczki premiowej i 6% złotych bonów skarbowych (których spłata rozpoczęła się 15 grudnia). Natomiast dla Listów Zastawnych tendencja była słabsza.

Na rynku papierów dywidendowych tendencja była przeważnie słaba i niejednolita. Każdorazowy zwyżkowy nastrój był wnet tłumiony przez spekulację, grającą na zniżkę. W kołach giełdowych krążyły pogłoski, że w końcu roku przyjdzie i utrzyma się zwyżka na akcje wskutek zwiększonego popytu. Podług tych pogłosek, przewiduje się, że banki będą usiłowały podnieść kursy akcji, aby w bilansach wykazać wyższą wartość papierów własnych. Wyrażono też przypuszczenie. że pewna część sum ze spłaty 6% złotych bonów skarbowych szukać będzie lokaty w akcjach. Pomimo niewątpliwego prawdopodobieństwa, przewidywania te nie sprawdziły się w pierwszych dwóch dekadach grudnia. Być może, iż bardziej normalne stosunki na rynku papierów dywidendowych ustalą się dopiero po Nowym Roku, a mianowicie po przeszacowaniu majątków spółek akcyjnych i ogłoszeniu bilansów w złotych.

M. N.

GIEŁDA

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA (Warszawa)

NAZWA TOWARU	Ceny w Złotych				
	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	2|12 1924	9|12 1924	16|12 1924
Żyto kongresowe 695,7 gr. (118 f) . .	22.50	19.00	19.00	20.00	22.00
" " 684,4 gr. (116 f.) . .	23.00	19.50	—	20 00	23.00
" poznańskie 708 gr. (120 f.) .	23.00	19.25	19.50	20.50	23.00
Pszenica kongresowa 757, gr. (128 f.)	—	—	—	—	—
" wielkopolska 757 gr. (128 f.)	27.50	26.50	27.00	—	—
Jęczmień kongresowy brow.	23 70*	23.50*	—	—	23.50
" poznański	—	—	—	—	—
Owies kongresowy.	22.50	21.50	21.00	21.50	—
" wielkopolski	23.00	21 50	21.50	—	23 00
Mąka żytnia 70%.	—	—	—	—	—
" " 50%	—	—	—	—	—
" pszenna 50%	—	—	—	—	—
Siemie lniane 87 — 90%	—	—	—	—	—
Kuchy rzepakowe	22 40*	21.50*	21.50*	—	22.00*
" lniane	23.00	22.25	22.50	—	—
Kasza jęczmienna	—	—	—	—	—
" gryczana	—	—	—	—	—
" jaglana	—	—	—	—	—
Otręby żytnie	15.00	13 00	13.00	—	13.00
Otręby pszenne	16 00	15.75	16.00	—	16.00

Cena za 100 kg. netto stacja załadowania o ile nie jest z strzeżony inny sposób dostawy.
* Franco stacja Warszawa.

GIEŁDA WARSZAWSKA, (waluty i dewizy)

DEWIZY	WALUTY	PARYTET	KURSY KOŃCOWE		
			2|XII 1924	9 XII 1924	17|XII 1924
Dolary St.-Zjednoczonych.	1 dolar	518¼	5.18½	5.18½	5 18½
Franki francuskie . .	100 franków	100	28 52	28.15	28.00
" belgijskie . . .	100 "	100	26.12	25.75	25 85
" szwajcarskie. . .	100 "	100	100.30	100.20	100.50
Funty sterl.	1 funt sterling.	25.22	24.10	24.45	24.37½
Korony austryjackie . .	100,000 koron	105,013.60	7 33	7.33	7.33
" czesko słowackie .	100 "	105,01	15.58	15 70	15.74
" norweskie . . .	100 "	138 89	—	—	—
" szwedzkie . . .	100 "	138,89	—	—	—
Liry włoskie	100 lirów	100	22.53	22.52	22 41
Marki Finlankie	100 marek	100	—	—	—
Floreny holenderkie . .	100 florenów	208.32	209.85	209 85	209.60

Papiery procentowe

	9|XII	17|XII
4 proc. pań. poż. prem. .	0.75	0.89
8 proc. poż. złota . . .	6.00	6.50
6 proc. bony złote . . .	0.98	0.98
6 proc. poż dolarowa . .	3.35	3 49
10% pożyczka kolejowa .	8.90	8.90
4½ „zast. Twa Kr. Ziem. .	19.00	23.00
4% zast. Tow. Kr. Ziem. .	17.00	19.00
8% Ziemskie dolarowe .	4 50	4.50
5% Tow. Kred. m. Warsz. .	15.50	17.90
4½% " " " Warsz. .	13.30	14.75
4½% Tow. Kr. m. Łodzi .	10.00	—
5% " " " Piotrkow.	—	—

KURSY ZŁOTEGO (giełdy zagraniczne)

NOWY-YORK. 17-go grudnia. — Złoty (za 100 zł.) 19.25.

PARYŻ. 17-go grudnia. — Złoty (za 100 zł.) 359.

PRAGA. 17-go grudnia. — Złoty (za 100 złotych) 655¾.

ZURYCH, 17-go grudnia. — Złoty (za 100 zł) 99,50.

WIEDEŃ. 17-go grudnia. — Złoty (za 100 złotych). Czeki 13620—13720. Banknoty 13550—13600.

GDAŃSK. 17-go grudnia. — Złoty (za 100 zł.) 103,49—104,01, wypłaty na Warszawę 102 99 — 103.51.

BERLIN. 17-go grudnia. — Złoty: (za 100 złotych) 80 00—80.80 wypłaty na Warszawę 80.45—81.83, na Katowice 80.55—80.95 na Poznań 80.40—81.80.

Giełda Warszawska.

Ostatnie kursy najwyższe i najniższe od 1-go do 18-go grudnia 1924 r.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: bp. — bez praw, bk. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	W Złotych: Kurs najwyższy	Kurs najniższy	2/XII	9/XII	13/XII	17/XII
Banki.									
(Warszawskie).									
Dyskontowy Warszawski	4.000.000.000	8	5000	5.30	5.10	5.20	5.10	5.20	5 30
Handlowy w Warszawie	1.200.000 000	12	1000	5.10	5.06	5.05	5.00	5.10	5 00
dla Handlu i Przemysłu	3.840.000.000	11	1000	1.00	—	1.00	1.00	1.00	1.00
Kredytowy w Warszawie	15.000.000.000	11	5000	0.20	—	—	—	—	0.20
Przemysłowców Polskich w Warszawie	3.000.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	—
Przemysłowy Warszawski	64 800.000	3	540	—	—	—	—	—	—
Towarzystw Spółdzielczych	19,800000000	7	100tys.	—	—	—	—	—	—
Zachodni w Warszawie	680 400.000	6	540	1.75	1.60	1.75	1.60	—	1.70
Kupiecki Łódzki	648.000.000	8	540	—	—	—	—	—	—
Bank Zjednoczonych Ziem Polskich	650.000.000	6	1000	1.70	1.60	—	1 60	1.60	1.60
Bank Związków Ziemian	3.000.000.000	7	1000	—	—	—	—	—	—
Bank Handlowy w Łodzi	64 800.000	6	540	—	—	—	—	—	—
Wileński Prywatny Bank Handlowy	2.025.000.000	6	540	—	—	—	—	—	—
(Poznańskie).									
Polski Bank Handlowy w Poznaniu	600.000.000	9	1000	—	—	—	—	—	—
Bank Związku Spółek Zarobk. w Poznaniu	1.000.000.000	11	1000	6.00	—	6.00	6.00	6.00	6.00
(Małopolskie).									
Polski Bank Przemysłowy we Lwowie	2.800 000.000	9	280	0.35	0.32	—	0.35	—	—
Małopolski w Krakowie	6 000.000.000	6	280	—	—	—	—	—	—
Bank Powszechny Kredyt. w Krakowie	500.000.200	6	280	—	—	—	—	—	—
„ Ziemski Kredytowy we Lwowie	5.250.000.000	11	280	—	—	—	—	—	—
„ Hipoteczny Akcyjny we Lwowie	735.000.000	14	280	—	—	—	—	—	—
Fabryki chemiczne.									
„Cerata"	900.000.000	3	1000	0.49	—	—	—	—	0.49
„Grodzisk" Zakłady Chemiczne	1.500.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
S-ka Akc. Eksploatacji Soli Potasowych	600.000.000	6	1000	—	—	—	3.90	—	—
Fabryka Szkła Kijewski, Scholtze	3.360.000.000	5	1000	0.20	0.20	—	—	0.20	—
Fabr. Atr. M. Leszczyński i S-ka	400.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Przemysł Chemiczny w Polsce (Zgierz)	600.000.000	6	1000	1.75	1.35	—	1.75	1.75	1.35
Przetw. Mydl. Fryderyk Puls	6.080 000.000	5	1000	—	—	—	0.36	—	1.45
Ludwik Spiess i Syn	612.360.000	5	540	1.60	1.25	—	1.25	1.60	—
„Strem" Sp. Akc.	486.000.000	10	540	—	—	—	—	—	9.00
Przetw. Chm. dawn. Henryk Welt	150.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Fabr. Mydeł Wildt S-ka Akc.	600.000.000	4	500	—	—	—	—	—	—
Przedsięb. Elektryczne.									
Tow. „Elektryczność"	1.209.600.000	2	1000	1.72	1.60	1.60	—	—	1.72
Elektr. Okręgow w Zagłębiu Dąbrowsk	2.000.000 000	4	1000	1.25	1.00	—	1.00	1.25	1.25
Polskie Tow. Elektryczne	700.000.000	9	350	—	—	—	—	--	—
Tow. Przemysłowe „Kabel"	400.000 000	7	1000	0.70	—	—	—		—
„Siła i Światło"	1.300.000.000	5	500	0.50	0.49	0.50	0.50	0.49	0.49
Pol. Zakłady Elektryczne Brown Boveri	600.000.000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Fabryki Cukru.									
Sp. Akc. „Chodorów"	1.000.000.000	7	1000	5.20	4.90	5.20	5.00	—	4.90
„Czersk"	576.000.000	3	500	0.57	0.51	—	0.51	0 57	0.5
„Częstocice"	1.000.000.000	5	1000	2.25	1.90	1.90	1.96	2.25	2.15
„Gosławice"	440.640.000	6	540	2.10	1.90	2.05	1.95	2.10	2.15
„Michałów"	468 000.000	6	500	—	—	—	0.40	—	0.44
„Nieledew"	150.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Ostrowite	480.000.000	3	1000	—	—	—	1.00	—	—
Warszawskie Tow. Fabr. Cukru	1.976.000.000	1	1000	3.22	3.00	3.00	3.10	3.22	3.20
Fabryki Cementu.									
„Firley"	2.500.000.000	9	500	0.32	0.29	0.29	0.30	0.31	0.29
„Łazy"	2.000.000.000	3	500	0.13	—	—	—	0.13	0.13
„Wysoka"	1.200.000.000	2	1000	—	—	—	—	—	—
Przemysł Drzewny.									
Drzewny Przemysł i Handel	300.000.000	4	500	0.50	0.30	0.30	—	0.50	—
Przemysł i Eksport Leśny	300.000.000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Kopalnie i Zakł. Hutn.									
Warsz. Tow. Kop. Węgla i Zakł. Hutn.	2.100.000.000	3	1000	3.00	2.27	2.45	2.67	3.00	2.68

Ciąg dalszy.

Wydanie nieoficjalne. Objaśnienie: bp. — bez praw, pk. — bez kuponu. *Przedruk układu wzbroniony.*

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	W złotych					
				Kurs najwyższy	Kurs najniższy	2/12	9/12	13/12	17/12
Przedsięb. Naftowe.									
„Polska Nafta"	500 000 000	4	500	—	—	—	—	—	—
Polski Przemysł Naftowy	500.000.000	3	1000	0.50	0.35	0.50	0.35	—	—
B-cia Nobel w Polsce	2.340.000.000	6	1000	1.65	—	—	—	—	—
Lenartowicz, B-cia Rylscy i Sp.	400.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
Fabryki Metalowe.									
H. Cegielski	4.800.000.000	9	1000	0.55	0.52	0.52	0.54	0.55	0.54
Fitzner i Gamper	700.000.000	7	1000	3.50	—	—	3.50	—	—
Lilpop, Rau i Loevenstein	3,720 000.000	4	500	0.70	0.60	0.60	0.60	0.70	0.67
Modrzejowskie Zakłady Gór. H.	7.500.000.000	8	500	4.40	4.00	4.00	4.00	4.40	4.08
Norblin, B-cia Buch i Werner	2.400.000.000	7	500	0.75	0.65	0.65	0.66	0.75	0.75
Orthwein, Karasiński i S-ka	700.000.000	4	500	—	—	—	—	—	—
Ostrowieckie Zakł.	663.000.000	7	500	7.00	6.10	6.10	6.30	7.00	6.45
Budowa Parowozów	2.500 000.000	5	500	0.39	0.31	0.33	0.32	0.39	0.31
„Pocisk"	560.000.000	5	350	1.20	1.10	1.20	—	—	1.10
Rohn, Zieliński i S-ka	500.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
K. Rudzki i S-ka.	1.08 .000.000	5	500	1.22	1.05	1.05	1.11	1.22	1.14
Starachowickie Zakłady Górnicze	1.980.000.000	8	500	2.06	1.90	1.90	1.94	2.06	2.00
Suchedniowska Fabryka Odlewów	1.500.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
Trzebinia	63.000.000	7	140	—	—	—	—	—	—
„Unja"	220 000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
„Ursus" S. A.	300.000.000	3	500	1.40	1.16	1.40	1.16	1.40	—
Wulkan	769.500.000	5	3000	—	—	—	—	—	—
L. Zieleniewski w Krakowie	600.000.000	5	1000	10.25	9.65	10.25	—	9.65	—
Zjedn. Polskie Fab. Masz. i Narz. Roln.	600.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Fabr. Wyrob. Włókienn.									
Konopie	400.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
Zawiercie	891 000.000	4	6000	21.00	18.25	18.25	18.25	21.00	20.00
Żyrardów	408.240.000	2	540	IIem 12.05	11.10	11.15	11.10	12.05	11.85
Przedsięb. Handl.									
Bednawski Wł.	250.000.000	5	00	—	—	—	—	—	—
„Belpol"	300 000 000	5	500	—	—	—	—	—	—
Ł. J. Borkowski	270.000.000	8	216	1.05	0.93	0.94	0.93	1.05	0.96
„Hurt"	100.000.000	4	500	—	—	—	—	—	—
Bracia Jabłkowscy	1.500.000.000	11	500	0.22	—	—	0.22	—	—
Polska Centrala Handlowa	1 300.000 000	7	500	—	—	—	—	—	—
Sp. Ak. Skupu Skór i Garb.	380.000.000	8	500	—	—	—	—	—	—
Syndykat Rolniczy Warszawa	300.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Szumilin, Krajowa Hurtownia Herbaty	1 200.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	—
„Tkanina"	200.000.000	9	500	—	—	—	—	—	—
Zachodnie Tow. dla Handlu i Przem.	210.000.000	6	500	—	—	—	—	—	—
Przedsięb. Transp.									
„Polbal" Pol. Bal. Tow.	470.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
„Polski Lloyd"	500.000.000	5	500	—	—	—	—	—	—
Warsz. Tow. Transp. i Żeglugi	960.000.000	7	250	—	—	—	—	—	—
Przedsięb. Różne.									
Bibljoteka Polska	100.000.000	3	500	—	—	—	—	—	—
„Ćmielów"	300.000.000	3	1000	0.60	—	—	—	—	0.60
„Granum"	500.000 00	7	1000	—	—	—	—	—	—
„Eternit"	100 000.000	1	1000	—	—	—	—	—	—
Haberbusch i Schiele	600.000.000	6	1000	4.80	4.68	4.68	4.80	4.80	4.75
Kluczewska Fabr. Papieru	2.285.000.000	5	1000	0.33	0.32	—	0.33	—	0.32
St. Majewski i Syn, Fabryka Ołówków	32.000 000	2	1000	9.90	9.50	—	9.50	9.50	9.90
Martens i Ad. Daab	1 500.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
„Krakus"	252 280.000	8	280	—	—	—	—	—	—
Marynin	250.000.000	5	5000	—	—	—	—	—	—
Mirkowska Fabr. Papieru	2 000.000.000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Młynotwórnia	100.000.000	5	1000	—	—	—	—	—	—
Polski Przemysł Korkowy	500.000 000	5	500	—	—	—	—	—	—
„Polus"	1000.000.000	6	1000	—	—	—	—	—	—
Pustelnik	350,000,000	4	1000	—	—	—	—	—	—
Warsz. Tow. ocz. i sprzed. spirytusu	500,000,000	5	1000	2.70	2.50	2.50	2.65	2.70	2.60
Dźwignia	400,000,000	3	1000	—	—	—	—	—	—
Tehate	300,000,000	3	1000	2.30	—	—	—	—	2.30
Tow. Pożyczkowe. Zast. Ruch.	252.000.000	10	1000	—	—	—	—	—	—

Wyd. nieof.

Giełdy zamiejscowe.

Kursy końcowe

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	Zł. 17/XII
Poznań.				
Bank Kwil. Potocki i S ka	240.000.000	8	1000	3.50
„ Młynarzy Zach.Z.Pol	400.000.000	3	„	0,35
„ Polski Handlowy	600.000.000	9	„	2,00
„ Poznański Ziemian	300.000.000		„	2.30
„ Przemysłowców	700.000.000	2	„	3,00
„ Związku Spółek Zar.	1 000 000.000	11	„	6.00
Arkona	115.000.000	5	„	1.20
Barcikowski R.	340.000.000	7	„	0,60
Browar Krotoszyński	155.000.000	5	„	2,00
Cegielski H.	4800.000 000	9	„	0.55
Centrala Rolników	600.000.000	7	„	—
Centrala Skór	200.000.000	5	„	1.40
Cukrownia „Zduny"				0,60
Garbarnia Sawicki i S-ka	600.000.000	3	„	—
„Goplana"	150.000.000	3	„	4.60
Hartwig C.	1 000.000 000	7	„	1.30
Hartwig Kantorowicz	160.000.000	2	„	3,10
Herzfeld i Victorius	280.000.000	3	„	4.50
Hurtownia Skór	100.000.000	4	„	—
Hurtownia Związkowa	400.000.000	5	„	0,15
Hurtownia Sp. Spożywców	250 000.000	3	„	—
„Iskra" Fabr. zap.	160.000.000	4	„	0,40
„Len" w Toruniu	200.000.000	2	„	—
Lubań Fabr. Przetw. Ziemn.	30.000 000	4	„	67.00
Młyn Ziemiański	220.000.000	2	„	—
Roman May	75.000.000	4	„	24.00
Poznańska Spółka Drzew.	900.000.000	7	„	0.55
Wielkop. Wytwórnia Chem.	540.000.000	5	540	0,30
Papiernia w Bydgoszczy	270.000 000	4	1000	—
„Pneumatyk"	900.000.000	4	„	0.25
„Płótno"				0.25
Starogardzka Fabr. Mebli.	100.000.000	2	„	0.50
Tkanina				0.90
„Tri"	50.000.000	3	„	—
„Unja" Zjed Fabr. Maszyn	220.000.000	3	„	5 50
„Wagon" Ostrów	400.000.000	4	„	—
„Wisła" Bydgoszcz				—
„Sarmatia"	200.000.000	3	„	—
Zjed. Browar. Grodziskie	130.000.000	5	„	1.25
Kraków.				
Bank Hipoteczny Akcyjny	735.000.000	14	280	0.56
„ Komercjalny	500.000.200	7	„	0.20
„ Bank Małopolski	6000.000.000	6	„	0.32
„ Polski Przemysłowy	2800.000.000	9	„	0.35
„ Powsz. Kredytowy	500.000.000	6	„	0.08
„ Ziemski Kredytowy	1050.000.000	10	„	0.17
Polskie Tow.Handl.(Tohan)	264.250.000	6	140	0.33
„Impex"	630.000.000	8	140	—
B-cia Rolniccy	500.000.000	3	500	0.75
Polski Glob	200.000 000	5	900	0.40
Żegluga Polska	60.500.300	8	140	0.12
Pharma	126.000.000	4	700	—
L. Zieleniewski	600.000.000	5	1000	9 35
Warsz. Sp. Akc. Bud. Par.	2500.000.000	5	500	0.35
Siersza Elektrownia	800.000.000	7	200	0.24
Siersza Górnicza	300.000.000	5	1000	4.40
Syndykat Koszykarski	300.000.000	5	500	0.08
Trzebinia—Żelazo	63.000.000	7	140	0.74
Trzebinia—Tłuszcze				7.50
Pocisk	160.000.000	5	500	0.80
„Automotor"			500	—

NAZWA	Kapitał zakładowy	Ilość emisji	Wart. nom. akcji	Zł. 17/XII
„Górka" (Cement)	60.000.000	3	1000	15.50
Tepege	900.000.000	5	„	2.40
Pokucie	500.000.000	3	„	0.40
Oikos	650.000.000	7	„	2.00
Strug	180.000.000	3	„	0.70
Niemojowski S. W.	310.000.000	2	„	0.48
„Krakus"	252.280.000	8	280	0.70
„Piasecki" fabr. czek.	292.00.000	5	500	1.40
Ćmielów Fabr. Porc.	300.000.000	3	1000	0.64
Polskie Zakł. Garbarskie	30.000.000	1	500	10 50
Chodorów	1000.000.000	7	1000	4.75
Cukrownia „Chybie"	450.000.000	2	1000	6,00
Lwów.				
Bank Akcyjny Związkowy	252.000.000	10	280	—
„ Dyskontowy Lwow.	700.000.000	4	280	—
„ Handl Pol. Poznański	600.000.000	9	1000	—
„ Hipoteczny Akcyjny	735.000.000	14	280	0.58
„ Hipoteczny Ziemsk				0.59
„ Małopolski	6000.000.000	6	„	0.35
„ Powszechny Kredyt.	500.000.000	6	„	—
„ Przemysłowy	64.800.000	3	540	0.34
„ Ziemski Kredytowy	2100.000.000	11	280	0.15
„ Browary Lwowskie	240.000.000	7	1000	8.65
„Chodorów"	1000.000 000	7	„	5.00
„Karpalit"	10.500.000	4	140	1. 05
Ćmielów Fabr. Porc.	300.000.000	3	1000	0.55
Portland z S.				—
Galicja	114.240.000		238	—
Gafota fabr. obuwia	35.000.000	4	140	0.26
„Górka" „	60.000.000	3	1000	15.10
„Oikos" „	650.000.000	7	„	2.00
Warsz.Sp.Akc. Bud. Parow.	2 500.000.000	5	500	0.35
„Pezet"	500.000.000	6	„	0.26
Pocisk	560 000.000	5	„	—
Polski Glob	200 000.000	5	500	—
Polska Nafta	500.0000.00	4	„	0.65
Polskie Tow. Budowlane	200.000.000	4	„	0.37
Polskie Tow. Handlowe	264 250.000	6	140	—
Rakszawa				2.00
Siersza-Elektrownia	800.000.000	7	200	0.24
Górnicza Siersza	300.000.000	5		4.50
Tepege	900.000.000	6	1000	—
„Tesp" Sól potasowa.	600.000.000	5	„	3.60
Zieleniewski L.	600.000 000	5	„	9.55
Żegluga Polska	69.500.300	7	140	—
Wilno.				
Polski Bank Parcelacyjny	100.000.000	1	1000	—
Wileński Bank Kredytowy			5000	—
Wil Bank. Roln.-Przemsł.	500.000.000	5	5000	—
Wileński Bank Ziemski			250	—
Wil. Pryw. Bank Handlowy	2 025.000.000	6	540	—
Sp. Akc. „Pac"	50.000.000	2	500	—
Wil.Składy Towar.„Pacific"	200.000.000	3	1000	—
Dolary				5.17½
Złote Ruble				2.72
Srebrne Ruble				—

REDAKTOR I WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia Sukc. T. Jankowskiego, Wspólna 54. Tel. 266-07.